ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

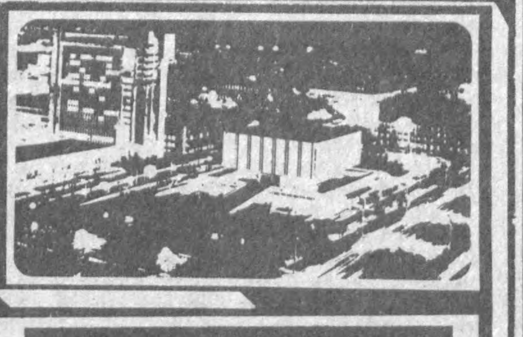

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 32 (8.767) ◆ 1996 йил ◆ 18 март, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

ХОРАЗМ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

16 март куни Урганчда халқ депутатлари Хоразм вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилди.

Маркс Жуманиёзов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан сессия уни Хоразм вилояти ҳокими вазифасидан озод қилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг таклифига кўра сессия Искандар Юсуповни Хоразм вилоятининг ҳокими этиб тасдиқлади.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов катта нутқ сўзлади.

***

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ўша куниёқ Урганчдан Тошкентга қайтиб келди. Тошкент аэропортида уни республика Олий Мажлисининг раиси Эркин Халилов, Бош вазир Ўткир Султонов, ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов, Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

ТОШКЕНТ НАВРЎЗ АЙЁМИ ТАРАДДУДИДА

ҲАШАР — ҲАММАГА ЯРАШАР

Халқимизда азалдан ҳашарлар уюштиришдек ажойиб бир удум бор. Ана шу удумга содиқ қолган тошкентликлар ўтган шанба куни умумшаҳар ҳашарини ўтказдилар. Эрта тонгданоқ шаҳримиз кўча ва майдонлари, хиёбонлари, қурилиш майдонларию саноат корхоналари кишилар билан жуда гавжум бўлди. Тошкентликлар Наврўз айёми арафасида ўтказилаётган умумшаҳар ҳашарига яхши кайфият билан чиқдилар. Шу куни ҳамма жойда юксак кўтаринкилик ҳукм сурди, иш жойларида ҳам, қурилиш майдонларида ҳам, маҳаллаларда ҳам, хиёбон ва кўча ҳамда майдонларда ҳам катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилди, кўплаб маҳсулотлар тайёрланди, салмоқли ҳажмда қурилиш ишлари бажарилди, кўча ва майдонлар ораста қилинди , кўплаб дарахт ва гул кўчатлари ўтказилди.

Хуллас, бир сўз билан айтганда халқимиз «Ҳашар — элга ярашар» деган нақлга амал қилиб сидқидилдан ишладилар, гўзал Тошкентимизнинг Наврўз байрами арафасида янада чиройли ва файзли бўлиши йўлида фидойилик кўрсатдилар. Қуйида ана шулар ҳақида ҳикоя қилинади.

ЎРИНДИҚЛАР ЎРНАТИЛИБ, САҲНАЛАР ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Пойтахтимизнинг энг катта тантаналар ўтказиш масканига айланиб бораётган Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғида бугун ҳар қачонгидан ҳам иш қизғин.

«Турон» акционерлик жамиятига қарашли «Пардоз» бўлинмасининг дурадгорлар бригадаси халқимизнинг умумхалқ Наврўз айёмини ўтказиш учун ташриф буюрадиган меҳмонлар ҳамда ҳамшаҳарларимиз учун минбар, ўриндиқ ва саҳналар қуриш-тиклаш ишларини олиб бормоқдалар.

— Ишни шу йилнинг 2 мартидан бошлаганмиз, — дейди бригада бошлиғи Ҳайдар Мусаев. — Шу кунгача ўзимизга топширилган ишнинг деярли кўп қисмини бажариб бўлдик. Эндиликда якунлаш арафасидамиз. Дурадгорларимиз ясаб, созлаган, қуриб-тиклаган 3500 кишилик ўриндиқлар, минбарлар, 5 та саҳнани топширамиз. Аммо шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, таъминотчиларимиз бизни ишсиз, бўш қолдиришмади. Ҳар куни, ҳар соатда бизга зарур бўлган материаллар билан узлуксиз таъминлаб туришди. Ўйлаганимиздан ҳам зиёда иш бажаряпмиз. Албатта ишда фидойилик кўрсатган бригадамиз усталари Аброр Абдуллаев, Бахтиёр Набиев, Мирхалил Исмоиловлар бошқаларга ҳам намуна бўлишди: Айниқса ёшлар фидойилик кўрсатиб ишлашаяпти.

Ҳақиқатан ҳам шу кунларда Ўзбекистон Миллий боғида нафақат пардозчилар, балки «Бинокор» бўлинмаси қурувчилари ҳам намуна кўрсатиб, халқимизга завқ улашиш мақсадида шижоат билан ишламоқдалар.

Зоир ТУРСУНОВ.

АҲДИГА СОДИҚ

«Юлдуз» акционерлик жамияти меҳнат жамоаси, машинасозлик саноати ишчилари касаба уюшмаси шаҳар қўмитаси, Акмал Икромов туманидаги «Қориёғди» маҳалла оқсоқолларининг 1996 йил 16 мартда шаҳарнинг тозалик ҳолатини яхшилаш, кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш бир ойлиги доирасида Наврўз айёмига бағишланган умумшаҳар ҳашари ўтказиш тўғрисидаги ташаббусини Ғуломмаҳмуд Абдуллаев номли маҳалла аҳли ҳам биринчилардан бўлиб қўллаб-қувватлаган эди. Ўз аҳдига содиқ маҳалладошлар 16 март куни эрта тонгданоқ ҳашарга отландилар. Маҳалла марказига йиғилган кишиларни маҳалла оқсоқоли Қобил Зокиров қутлуғ айём билан табриклаб, ҳаммани белгиланган иш жойига сафарбар этди.

Маҳалладошлар тўрт гуруҳга бўлиниб иш бошладилар. Янги қурилган масжид биносини ободонлаштириш ишига маҳалла оқсоқолининг ўзи бош бўлди. Қолган гуруҳлар кўча ва майдонларни тартибга келтириш, мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазиш, ариқларни тозалаш, ҳосилга кирган дарахтларни оқлаш ишларида қатнашдилар.

Шу куни маҳалла чойхонаси ва клубини оқлаш-оҳорлаш юмушлари ниҳоясига етказилиб, уларнинг атрофи тозалаб тартибга келтирилди. Ҳашар охирида маҳалладошлар чойхонага тўпланишиб, шанбаликда қилинган ишларга якун ясашди ва Наврўз байрамини кўнгилли ўтказиш режасини тузиб олишди.

***

Шунингдек шанбаликда Сергелидаги «Ўзгариш», «Қумқўрғон» маҳаллалари ҳам фаол иштирок этдилар. Бу маҳаллаларнинг ҳар бирида 200 тупдан мевали ва манзарали кўчатлар ўтқазилди.

Ҳамза туманидаги Нодирабегим, Зебо Шамсутдинова маҳаллалари ҳам шу куни намуна кўрсатиб ишлашди.

Маҳмуд ОРИПОВ.

ТАШАББУСКОРЛАР ҒАЙРАТИ

«Юлдуз» тикувчилик ҳиссадорлик жамияти умумшаҳар ҳашари ўтказиш ташаббускорларидан бири. Шундай бўлгач, корхона меҳнат аҳли шанбалик куни алоҳида ўрнак кўрсатиб ишлаши табиий. Шу мақсадда эрталаб барвақт «Юлдуз» томон йўл олдик.

Ҳали соат етти бўлмасданоқ, эшик олдида корхона мутасаддилари саф тортиб туришарди. Бу ерда жамият раисидан тортиб касаба уюшмасининг фаолларигача учратиш мумкин эди. Улар кўтаринки руҳ билан корхонага кириб келаётган оддий тикувчи ва хизматчиларни бугунги айём билан чин дилдан табриклашар, ширинсуханлик ва ҳазил-мутойибалар билан уларга янада хушкайфият бағишлашарди.

Роса соат 7 да ҳамма ўз иш жойини эгаллади. Корхонанинг барча тикув ва бичув цехларида қайноқ меҳнат жараёни бошланди. Биз цехларни айлана туриб тикувчи Фотима Маҳмудовани суҳбатга тортдик.

— Бу кун ҳаммамиз учун масъулиятли ҳисобланади. Чунки ҳиссадорлик жамиятимиз умумшаҳар ҳашари ўтказиш ташаббуси билан чиққан корхоналар сафида борлиги, бизни ўрнак кўрсатиб ишлашга чорлайди. Шунинг учун барча ишчиларимиз бугун нормани ортиғи билан бажаришга аҳд қилишган. Мен ўзим ҳам зиммамга шундай мажбурият олганман, — дейди у бизга.

Жамият идора хизматчиларининг қўли-қўлига тегмайди. Улар бугун иш столларини тарк этиб, оддий ишчилар сафида хизмат қилишарди. Корхона ҳудудини тозалаб, теварак-атрофни тартибга келтириш, кўчат экиш, йўлка ва майдонларни супурибсидириш каби юмушларни бажаришмоқда.

— Бугун барчамиз ишчимиз, — дейди жамият касаба уюшмаси раиси Қумри Маҳмудова бизга. — Ҳар биримиз зиммамизга маълум топшириқлар олганмиз. Уларни бажармагунча тиниб-тинчимаймиз.

Чиндан ҳам умумшаҳар ҳашарида қатнашган жамоанинг 1350 вакили шу куни алоҳида ўрнак кўрсатиб ишлашди. Уларнинг самарали меҳнатлари билан корхонада 1 миллион сўмлик атрофида маҳсулот ишлаб чиқарилди, аниқ режадаги ободончилик ишлари бажарилди.

Мақсуд ОРИФЖОНОВ.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Шайхонтоҳур тумани меҳнаткашлари ҳам ҳамма туманлар қатори умумшаҳар ҳашарида фаол иштирок этдилар. Маҳаллаларда истиқомат қилувчилар янги уйлар олдига гул, мевали ва манзарали дарахтлар ўтқазиб, ариқ ва зовурларни кераксиз чиқитлардан тозаладилар. Айниқса Гулобод, Жарариқ, Гулистон, Ўзбекистон, Исломобод маҳалласидагилар ва 1-шаҳар касалхонасининг жамоалари ибрат кўрсатиб ишлашди.

Ибн Сино даҳасида олиб борилган ишларни алоҳида тилга олсак арзийди. Чунки бу ерда ободонлаштириш бошқармаси ходимлари ва даҳа фуқаролари ёрдамида 500 дан ортиқ чинор, мевали ва манзарали дарахтлар ҳамда гул кўчатлари ўтқазишди. 1,5 минг погон метр ирригация шохобчалари тозаланди.

Самарқанд дарвоза, Ҳадра ва Беруний майдонлари, Ипакчилик ва Навоий кўчалари, шоирлар хиёбони, «Алпомиш» спорт саройининг ҳудудлари ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш, оқлаш-оҳорлаш билан бир қаторда баҳор нафасини акс эттирувчи паннолар билан безатилди. Таъмирталаб бўлган бекатлар, ўриндиқлар, соябонлар тартибга келтирилди.

Шунингдек, йўл қурилиши бошқармасидагилар 40 квадрат метр йўлларни қайта таъмирлашга эришдилар.

Гулзода АБДУЛЛА қизи.

Шанба куни ўтказилган умумшаҳар ҳашарида шаҳар ободонлаштириш бош бошқармасига қарашли ирригация трестининг 2-таъмирлаш-қурилиш бошқармаси жамоаси ҳам жонбозлик кўрсатди. Ушбу суратда тасвирга туширилган бошқарма ишчиларидан Турсунбой Саидматов ва Раҳмонберди Исматовлар ҳашар пайтида арча кўчати ўтқазишмоқда, «Сифат» акционерлик жамияти хизматчилари ҳам (ўнгдаги сурат) умумшаҳар ҳашарида уюшқоқлик кўрсатиб ишлашди.

Рустам Шарипов олган суратлар.

МУНОСИБ ҲИССА

Пойтахтимиздаги Бешёғоч майдонига жойлашган хусусий «Жўрабек» дорихонасида ишловчи доришунослар ҳам шанбаликда фаол қатнашишди.

—Биз шаҳримиздаги кенг кўламда ўтказилган шанбаликка ўз ҳиссамизни қўшиш мақсадида, — дейди хусусий «Жўрабек» дорихонасининг бош директори Мунира Қориева, — аниқ режа асосида дорихонамизнинг теварак-атрофини тозалашга киришдик. Кўчалар супурилиб, дераза ва эшиклар ювиб тозаланди. Шанбаликдан тушган маблағнинг бир қисмини «Чарх-Камолон» ҳамда Ғафур Ғулом маҳаллаларига ўтказамиз.

Зиёд ТОЛИПОВ.

КЎТАРИНКИ РУҲДА

Умумшаҳар ҳашарида 4-пардозлаш ишлари бошқармаси ишчилари кўтаринки руҳда меҳнат қилишиб, режадаги ишни бажаришди. Улар Беруний кўчасида қад кўтарган тўққиз қаватли уйнинг учинчисида тиклаш ишларини ниҳоясига етказишди.

Ҳашар куни дурадгор Ислом Нишонов, бўёқчи Валентина Савельева, сувоқчи Ғайбулла Зокиров ва Таня Аллаевалар ўрнак кўрсатиб ишлашди.

— Фойдаланишга топширилган хонадонларга кўчиб келганлар ҳам шу куни бино атрофида ободонлаштириш ишларини олиб боришда бизга яқиндан ёрдам беришди, — дейди иш юритувчи Абдужаббор Раҳматуллаев.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ 16 март куни бўлиб ўтган Олий Мажлис Кенгашининг кенгайтирилган мажлисида Россия Давлат думаси томонидан 15 март куни қабул қилинган собиқ иттифоқни қайта тиклашга қаратилган қарор бирон-бир ҳуқуқий асосга эга эмаслиги таъкидланди.

❑ Ташқи ишлар вазирлигининг Қабуллар уйида ўтган куни бўлиб ўтган брифингда Олий Мажлис раиси Эркин Ҳалилов, ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов хорижий мамлакатлар дипломатик ваколатхоналари раҳбарлари, халқаро ташкилотлар вакиллари, журналистлар олдида сўзга чиқишиб, Россия Давлат думаси томонидан 15 март куни қабул қилинган қарор Россиянинг ички иши, Ҳамдўстликнинг бошқа мустақил давлатларига тааллуқли эмаслигини баён этдилар.

❑ Яна бир ҳафтадан сўнг — 25 март куни Асакадаги «ЎзДЭУавто» Ўзбекистон — Жанубий Корея қўшма корхонаси биринчи навбатида «Дамас» автобусларини йиғишга киришилади. Сўнг «Тико» ва «Нексия» енгил автомобиллари, кейинроқ эса «Лабо» кичик юк машиналари ишлаб чиқарилади. Қўшма корхонанинг иккинчи навбатини 25 июлда фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда. Бу ерда йилига лойиҳа қуввати бўйича 200 мингта автомашина йиғилади.

❑ Бекобод шаҳрида Тошкент вилояти тадбиркорларининг кенгаши бўлиб ўтди.

❑ Тошкент молия институтида Европа ҳамжамиятининг «ТАСИС» дастури доирасида хорижий шериклар билан ҳамкорлик қилиш масалаларига бағишланган анжуман иш бошлади.

❑ Бугун — Вазирлар Маҳкамаси мамлакатимизда футболни янада ривожлантириш тўғрисида 1995 йил 18 мартда махсус қарор қабул қилган кунда Ўзбекистонда футбол байрами ўтказиляпти.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Россия Президенти Борис Ельцин Давлат думаси томонидан 15 март куни 1991 йилги Беловежск аҳдлашувини бекор қилиш тўғрисида қабул қилган қарорини мамлакат Конституциясига зид, деб баҳолади. У бу қарорни амалга оширишга йўл қўймаслиги тўғрисида Москвадаги Ҳамдўстлик барча мустақил мамлакатлари элчиларини хабардор қилишни топширди.

❑ Ҳамдўстлик кўпгина давлатларининг раҳбарлари Россия Давлат думасининг 15 март куни қабул қилган қарорини Ҳамдўстлик мамлакатлари мустақиллигига қарши қаратилган иғвогарлик, деб баҳоладилар.

❑ Россия Қуролли кучлари Бош штаби бошлиғининг биринчи ўринбосари Виктор Баринькиннинг расмий маълум қилишича, Россия Қуролли кучлари Чечинистонда 2134 ҳарбий хизматчини (ички ишлар қўшинлари ҳарбий хизматчилари бундан истисно) йўқотганлар. Дудаевчиларнинг талофати 15,5 минг киши атрофида экан. 1 минг нафардан кўпроқ жангари эса асир олинибди.

❑ Жоҳар Дудаев Татаристон президенти Минтемир Шаймиев томонидан илгари сурилган Чечинистондаги можарони тинч йўл билан ҳал қилиш режасига умуман розилигини билдирди.

ХОРИЖДА

❑ Бугундан бошлаб Хитой Халқ озодлик армиясининг пиёда, ҳарбий-денгиз ва ҳарбий-ҳаво кучлари бир ҳафта давомида Тайван ороли яқинида навбатдаги машқларни ўтказади.

❑ Япония Бош вазири Хитой ва Тайванни ўзаро муносабатларда вазминликка даъват этди.

❑ Эрон Туркманистон ҳудуди орқали 250 минг афғон қочоқларини олиб чиқиб кетиш юзасидан Туркманистон ва Афғонистон билан бир битимга келди.

❑ Мирзо Улуғбек номидаги Тошкент Давлат университети физика факультетининг декани, физика-математика фанлари доктори Сирожиддин Зайнобиддинов физика фани ва педагогика соҳасига қўшган катта ҳиссаси учун АҚШнинг Нью-Йорк академиясига аъзо этиб сайланди.

❑ Американинг «Женерал моторс» компаниясида сўнгги чорак аср давомида энг йирик иш ташлаш рўй берди. Ҳозир бу компаниянинг 29 заводидан 21 таси ишламаяпти. Иш ташлашда 87 минг нафар ишчи ва хизматчи қатнашмоқда.

ДИЛЛАРГА ҚУВОНЧ УЛАШИБ

Яккасарой туманидаги Абдулла Авлоний номли маданият уйи раҳбари Шамсиддин Қодиров, шунингдек, ушбу маскан ходимлари Абдуваҳоб Қодиров ҳамда Баҳодир Ҳакимжонов раҳбарлигидаги созанда, хонанда ва раққосалар гуруҳи Наврўз айёми куни йиғилганларга маданий хизмат кўрсатадилар. Бундан ташқари улар тумандаги Ракат, Ўрикзор, Тўқимачи, Юнус Ражабий, Бошлиқ, Истиқлол, Яккасарой-1, Яккасарой-2, Абдулла Қаҳҳор, Қушбеги ва бошқа маҳаллада бўладиган Наврўз шодиёналарида ўз маҳоратларини намойиш этадилар.

Абдулла ТОЛИПОВ.

Газетанинг шу сонига

«ОЛИМПИЯЧИЛАР БАЗМИ» ЯНГИ ҒАЛАБАЛАРГА ИЛҲОМЛАНТИРАДИ

Бу йил Ўзбекистон спорти ҳаётида янги, шарафли саҳифалар очилишига асло шубҳа йўқ. Зеро, спортчиларимиз ёзда Американинг Атланта шаҳрида бўлиб ўтадиган олимпиада ўйинларида илк бор юртимиз шон-шавкатини ҳимоя қилишади.

Ушбу қутлуғ қадамнинг халқаро олимпия ҳаракатининг 100 йиллиги нишонланадиган сана билан уйғунлашиб кетишида ҳам албатта муҳим рамзий маъно бор. Ҳозир барча сайъ-ҳаракатлар олимпиадада спортчиларимизнинг муносиб иштирокини таъминлашга қаратилган. Куни кеча «Наврўз» тантаналар уйида илк бор ўтказилган «Олимпиячилар базми» ҳам шубҳасиз мустақиллигимизнинг энг тотли меваларидан бўлди, десак тўғри бўлади.

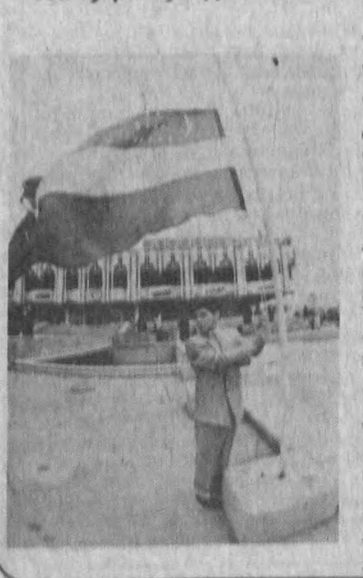

... Байрамона руҳ уфуриб турган «Наврўз» тантаналар уйи олдига йиғилган етакчи спортчиларимиз республика давлат спорт ва олимпия қўмиталари раҳбарлари билан биргаликда дастлаб буюк ўтмишдошларимиз соҳибқирон Амир Темур ва ғазал мулкининг султони Алишер Навоий ҳайкаллари пойига гулдасталар қўйиб, улар руҳини шод этишди. Кейин ёзги спорт мавсумининг тантанали очилиш маросими бўлди. Унда мактаблар, институтлар талабалари, ёш спортчилар иштирокида эстафетали мусобақалар ўтказилиб, барча ғолиблар тақдирланди.

Сўнг спортимиз юлдузларию, унинг тамал тошини қўйган фахрийлар, жонкуяр мураббийлар, шунингдек жаҳондаги турли халқаро ташкилотлар, вазирликлар, хорижий мамлакатларнинг Тошкентдаги элчихоналари вакиллари олимпия ўйинларининг рамзи бўлмиш беш ҳалқа жозибали ёниб турган «Наврўз» тантаналар уйида жамул-жам бўлишди.

Ўзбекистон Республикаси давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг раиси Баҳодир Маҳситов ҳукуматимиз, юртбошимизнинг спортга кўрсатаётган ғамхўрлиги, эришилаётган ютуқлар тўғрисида гапириб, спортни ва олимпия ҳаракатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Президентимиз Ислом Каримовнинг олтин олимпия ордени билан тақдирланиши муносабати билан спортчиларимиз ва мураббийларимиз табрикномасини ўқиб эшиттиргач, санъатимиз юлдузлари кечага файз кирита бошлашди.

— Хурсандчилигимизнинг чеки йўқ, — дейди 1995 йилги Ўзбекистоннинг энг кучли спортчиси, бокс бўйича Осиё чемпиони Дилшод Ёрбеков. — Биз бу ерга тўппа-тўғри Янгиободдаги олимпияга тайёргарлик йиғинларидан келдик. Анчадан бери кўрмаётган таниш спортчилар билан суҳбатлашиб кўнглим беҳад шод бўлди. Албатта «Олимпия базми» барча спортчиларимизни янги ғалабаларга руҳлантирадиган ажойиб тадбир сифатида бир умр ёдимизда қолади.

Осиё чемпионатининг кумуш совриндори, энг кучли оғир атлетикачимиз Игор Халилов эса ўз таассуротларини қуйидагича ифода этди:

— Биз спортчиларни шахсан юртбошимизнинг ўзлари, ҳукуматимиз доим қўллаб-қувватлашлари, кўрсатилаётган улкан ғамхўрликлар албатта қўшимча куч-қувват бахш этади. «Олимпиячилар базми»га қатнашиб эса жуда катта маънавий озиқ олдим. Ахир шундай ғамхўрликни кўриб, ҳис этиб туриб ғалаба қозонмай бўладими! Ўйлайманки, бизнинг 108 килограммдан ортиқ штангачилар вазнида олимпиадада зафар қучиш учун 450 килограмм натижа кифоя қилади. Ҳозир менинг энг яхши кўрсаткичим 420 килограмм бўлсада, муттасил ўз устимда ишлаб уни кўтариш ва совриндорлар сафидан ўрин олиш устида ишлаяпман. 2 апрелда бошланадиган Осиё чемпионати ҳам ўйлайманки, кўп нарсани ҳал қилади.

Энг машҳур, иқтидорли собиқ спортчиларимиздан бири, баскетбол бўйича жаҳон ва Европа чемпиони, хизмат кўрсатган спорт устаси Равиля Салимованинг ҳам таассуротлари бир олам.

— Биз фахрийлар ҳам зўр кувонч билан,илойим бундай тадбир биринчи ва охиргиси бўлмасин, деймиз. Зеро илгарилари бу бизнинг фақатгина ширин орзуимиз эди, холос. Минг шукрки, Ўзбекистон терма жамоаси ёзги олимпиадада илк бор мустақил давлат сифатида қатнашяпти ва спортчиларимиз ўз маҳоратларини муносиб намоён этиб, медаллар шодаси билан қайтадилар деган умиддаман.

... Шу куни олимпиадачиларимизни Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари Ш.Жалилов, спортимиз жонкуярларидан Ж.Хоназаров, хорижий давлатларининг элчилари, таниқли спортчилар, фахрийлар чин кўнгилдан қутлаб омад тилашди. Уларга ҳомийлар томонидан қимматбаҳо совғалар топширилди.

Энди бу ёғи спортчиларимизнинг ўз қўлларида. Ўйлаймизки, улар Атланта олимпиадасида муносиб иштирок этиб, ўзбек спортининг янги саҳифаларини зарҳал ҳарфлар билан битадилар,

«Наврўз» тантаналар уйида ўтказилган «Олимпиячилар базми» маросимида Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси Алишер Азизхўжаев қатнашди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

***СУРАТЛАРДА:** «Олимпиячилар базми» ана шундай файзли ва сурурли ўтди.*

Рашид Галиев олган суратлар.

Муштарий хабар беради...

ХАЙРЛИ ТАДБИР

Олий ўқув юртлари ёрдамида умумтаълим мактабларда лицей синфларни очиш яхши анъанага айланиб қолди. Бундай хайрли тадбирга Тошкент тиббиёт-педиатрия институти профессор-ўқитувчилари ҳам қўл урдилар. Бу олий ўқув юрти 105-ўрта мактабни ўз оталиғига олди. Кичик тиббиёт ҳамшираларини тайёрлаш учун бу ерда биология ва кимё фанларини ўқитиш кенг йўлга қўйилди. Фармакология ва педиология бўйича ҳам ўқувчиларда амалий кўникма ҳосил қилинмоқда.

Лицей синфи машғулотларини олиб боришда шифокор олимлар фаоллик кўрсатмоқда.

Доно ЗАРИПОВА.

ҚЎБИЗЧИ ХОТИРАСИ

Яқинда Тамарахоним музейида миллий маданий марказлари вакиллари украин халқининг шоири ва улуғ қўбизчиси Тарас Шевченко хотирасига бағишланган кечага тўпландилар. Кечада Тарас Шевченконинг шеърий сатрлари ва унинг шеърларига басталанган қўшиқлар янгради.

Учрашув қатнашчилари Лариса Своренко, Шуҳрат Баҳромов, Мирослав Кочмарик, Георгий Мельничук, Геннадий Неклессаларнинг чиқишларини илиқ қарши олдилар.

Хотира кечасида Украинанинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси В. И. Сметанин иштирок этди. У «Батькивщина» украин маданий марказига хотира кечаси тўғрисида эсдалик рамзи сифатида Украина тарихи китобини совға қилди ва тадбир қатнашчиларига улуғ қўбизчи хотирасига бўлган ҳурмат- эҳтиромлари учун миннатдорчилик билдирди.

Мавжуда МУҲАМЕДОВА.

... эътироз билдиради

БИР КЕЛИБ КЎРИШСА

Азим Тошкентимиз кундан-кунга обод бўлиб, чирой очаётган бир пайтда унинг кенг ва равон кўчалари бўйлаб қатнаётган энг замонавий «Мерседес» русумли автобуслари ҳам тобора кўпайиб, кўзни қувнатмоқда. Янги автобуслар қатновчи йўналишларда юрувчи ҳамшаҳарларимиз уларнинг хизматидан мамнун эканликларини изҳор қилмоқдалар. Аммо шаҳримиз кўчаларидаги бундай қулайлик ҳамма жойда текис тақсимланмаган. Масалан, 43 ва 109-йўналишдаги автобуслар аҳоли зич яшайдиган Чуқурсой, Хастимом, Чорсу ва Самарқанд дарвоза кўчаларидан юради. Бу автобуслар бекатларда 25-30 дақиқагача кутилгани етмагандек, тўхтагач, унга чиқишнинг ўзи бўлмайди. Негаки, автобуслар доимо йўловчилар билан тирбанд бўлади. Бунинг устига 43 ва 109-рақамли транспорт воситалари атиги 20-30 та одам сиғадиган, «ПАЗ» автобусларидан иборат бўлиб, уларнинг эшиги битта, бу тиқилинч машинага чиқувчилар, тушувчилар учун ҳам ноқулайлик туғдиради. Ёш болали аёллар ва кексалар бу автобусда юришни орзу қилмасалар ҳам бўлади.

Ушбу автобуслар хизматидан фойдаланувчи маҳаллалар аҳли номидан биз кексалар шундай илтимос қилмоқчимиз: 43 ва 109-сонли автобусларнинг ҳаракат маромини шу ишга мутасаддилар, айниқса шанба-якшанба кунлари келиб, бир кўрсалар, яхши бўлар эди. Ўшанда бу йўналишларга хизмат кўрсатиш ҳам яхшиланиб, катта автобуслар қўйиларди, деб ўйлаймиз.

Абдупаттоҳ ҳожи НАБИХЎЖА ўғли,
Республикада хизмат кўрсатган маданият ходими, меҳнат фахрийси.

... ташвишланади

АЙНИ МУДДАО БЎЛАРДИ

Маълумки, республикамизда инсон саломатлигини сақлаш борасида кўпгина саъй-ҳаракатлар қилиняпти. Жумладан бизнинг Акмал Икромов туманидаги Фарҳод кўчаси ёқасидаги аҳоли яшайдиган уйнинг биринчи қаватига жойлашган 10-катталар шифо маскани бир неча минг аҳолига хизмат кўрсатиб, халқ саломатлигини сақлашда шифокорлар сидқидилдан ишлашмоқда. Лекин бизни бошқа бир масала ўйлантирмоқда: шифо масканининг биносининг қурилганига ўттиз йилдан ошиб кетди. Шу боисдан бинони иситиш қувурлари чириб, тешилиб бораётганлигидан иссиқ буғ хоналарга тарқалмоқда. Бу нарса ҳам шифокорлар учун, ҳам беморлар учун бир қатор ноқулайликлар туғдирмоқда. Шу боисдан юз берган аҳволни яхшилашни мутасаддилардан илтимос қилар эдик. Бундан ташқари бизга хизмат кўрсатаётган ҳудудий поликлиникамиз биноси ҳам ҳозирги талабларга жавоб бермай қолди. Шу боисдан унга янги бино қурилишидан умидвормиз. Яна бир нарса ҳақида гапирмоқчи эдик. Чунки бу масала ҳам инсон билан боғлиқ. Ҳудудимиздаги Собир Юсупов кўчасининг ёқасида, катта Бўзсув кўприги ёнидаги чиқиндилар тўкиладиган жойдаги антисанитария ҳолати ҳамманинг ғашини келтирмоқда. Шу ишга мутасадди бўлганлар одамлар таъбини хира қилаётган ушбу чиқиндилар ташланадиган жойнинг ораста бўлиши тўғрисида ўйлаб кўришса айни муддао бўлур эди.

Кўпчилик аҳоли номидан илтимоснома йўлловчи Акмал Икромов туманидаги Боғистон кўча 6-уйда яшовчи:
Қобил ОДИЛОВ,
биринчи гуруҳ уруш ногирони.

... илҳомланади

ОНАЖОНЛАР

Ким яшарди бу жаҳонда
онажонлар бўлмаса,
Инсонни кўрмасди замин қиз-жувонлар бўлмаса.

Ишқ-муҳаббат
лаззатидан бехабар
қолар эдик,
Эл аро Лайли,
Шириндек жононлар
бўлмаса.

Она бир ўзи яшолмас,
бу жаҳон кўзига тор,
Дилларида ёру фарзанд
меҳри конлар бўлмаса.

Онани қадрига ет, кўрмай
десанг кўзида ёш,
Кўп азоб чекиб ўтарсан,
ўша онлар бўлмаса.

Менга ўхшаб, эй Зуҳурий
онадин қолма етим,
Ёшлигинг бўлгай завол
гар меҳрибонлар
бўлмаса.

ЗУҲУРИЙ.

... суратга олади

Она билан бола — гул билан лола. Равиль Альвеков олган сурат.

Ҳаётда шундай инсонлар борки, уларни нафақат муқаддас она замин, эл-юрт балки бепоён само ҳам оғушига олиб, енгил қанотларида кўтариб, авайлаб, эъзозлайди. Ана шундай ардоқли эл фарзандларидан бири таниқли олим, моҳир мураббий ва устоз Носир Аҳмедовдир. Носир Аҳмедов 1922 йили Тошкентда туғилди. 1939 йили ишчи шўъбасини тугатгач, Тошкент тиббиёт институтига ўқишга кирди. 1942-1943 йилларда Саратов тиббиёт институти ҳарбий-тиббий факультети тингловчиси бўлди. 1943 йилнинг февралида ҳарбий шифокор дипломини олган Носиржон тенгдошлари қатори фронтга кетди.

Фанимиз фидойилари

ЭЛ АРДОҒИДА

Эндигина 21 баҳорни қаршилаган Носиржон 2-Украина фронти таркибидаги ҳарбий-ҳаво десанти қўшинлари сафига келиб қўшилди. Хизмат тақозоси билан у осмоннинг еттинчи қаватидан сира тап тортмай, парашютдан дадил сакраш ва зарур ҳолатларда тиббий ёрдам кўрсатиш сиру асрорларини пухта ўзлаштирди. Ҳарбий шифокор Носиржон Кременчуг шаҳри бўсағаларидаги тунги жангларнинг бирида навбатдаги жанговар топшириқни бажариш вақтида жароҳатлангани туфайли ўзоқ даволангандан сўнг Тошкентга ногирон бўлиб қайтди.

Носир Аҳмедов урушдан қайтгач, Мирзачўл туманида соғлиқни сақлаш бўлимини бошқарди. Қисқа вақт давомида янги даволаш-муҳофазавий муассасаларни ташкил қилди,безгак, қорин тифи,ич терлама ҳамда ичбуруғ касалликларининг олдини олиш ва бартараф этиш борасида катта жонбозлик кўрсатди. У 1951 йили Тошкентнинг Бешёғоч даҳасида 6-клиник касалхона очилишига бош-қошлик қилиб, эл-юрт дуосини олди. 1955 йили эса бир гуруҳ олимлар билан Андижон тиббиёт институтининг очилиши ҳамда нормал анатомия кафедрасининг ташкил этилиб, ишга тушишига салмоқли ҳисса қўшди.

Бу инсон мудирлик қилаётган Тошкент Давлат тиббиёт институти «Одам анатомияси» кафедраси жамоаси 1988 йилдан эътиборан ўқитишнинг 3 поғонали усулига кўчди. Бунда ўқитувчи дастлаб дарсни алоҳида-алоҳида аъзоларда тушунтиради. Сўнгра талабалар шу аъзонинг жойлашуви ҳамда вазифасини кабель телевидениеси орқали томоша қилиб, олган билимларини мустаҳкамлайдилар. Ўтилган дарсни мустақил тайёрлаш учун эса электрлаштирилган махсус стендлардан фойдаланадилар. Бундай янгича усул билан нафақат республикамиздаги ҳамкасбларимиз, балки хорижий давлатлардаги касбдошларимиз ҳам қизиқиб қолишди, шу тариқа кафедрага тез-тез хорижий меҳмонлар кела бошлашди. Зеро, талабаларни бундай илғор усул билан ўқитиш собиқ Иттифоқ микёсида биринчи бўлиб Ўзбекистонда қўлланилди ва ҳозирда яхши самаралар бермоқда.

1950 йили «Оёқ ёки қўлни кесиб олиб ташлангандан сўнг қолган асаб толасининг морфологик ҳолати» мавзусида номзодлик диссертациясини ҳимоя қилган Носир Аҳмедов ўзининг докторлик ишини периферик асаб тизимига нурларнинг таъсирини ўрганишга бағишлади. Бу билан у биринчилардан бўлиб, асаб тўқимасининг нурларга таъсирчанлигини илмий исботлади. Олим илмий кузатишлари шуни тасдиқладики, тана шикастланганда қон томирлар билан бир қаторда асаб толаларининг ҳам шикастланиши унинг кейинчалик батамом тикланишига салбий таъсир кўрсатар экан. «Бу илмий янгиликнинг амалий тиббиётга қандай аҳамияти бор?» деб, сўраганимизда, Носир Комилович бундай деб жавоб берди:

— Мен уруш қатнашчиси, шифокор сифатида жанггоҳда эканлигимдаёқ, қўл ва оёқлари қаттиқ шикастланган, аниқроғи, оёқ ёки қўлидан ажралган ярадорларнинг операциядан сўнг узоқ вақт давомида ўша йўқотган аъзоларида чидаб бўлмас даражада кучли оғриқ сезиб, ҳатто бехуш бўлиб қолганларини ҳам кузатганман. Буни тиббий тилда понтом оғриғи дейилади. Аслида кишининг қўл ёки оёғи бўлмаса ҳам, унга туташ сезув ва ҳаракат асаб толаларининг марказлари бош мияда худди оҳанрабо тасмасига ёзилганидек бир умрга муҳрланиб қолади. Уни бирданига ўчириб ташлаш мумкин. Бунинг устига инсон, умуман тирик организмда аъзоларнинг бир-бирига ҳамдардлик, бирдамлик мақоми мавжуд. Масалан, бирор ерингизга зирапча кирса, бутун танангиз зирқирайди, тўғрими? Ёки дейлик, қўшнингизнинг уйига ўт тушди. Ёки бошқа бирор кўнгилсиз воқеа рўй берди. Шунда, табиийки, сизнинг хонадонингизда ҳам бетинчлик бўлиб, кайфиятингиз бузилади. Инсон танасидаги, барча аъзо ва тўқималарда ҳам худди шундай ҳамдардлик, жонкуярлик бор. Бизнинг кузатишларимиз шуни кўрсатдики, баъзи бир доривор моддалар, хусусан мўмиё асл ҳамда балчиқ, ультратовушлар таъсирида даволаш натижасида ўша шикастланган аъзо, тўқима атрофида қон айланиши унинг озиқланиши яхшиланиши боис тикланиш жараёни тезлашар экан. Бу деган сўз, тирик организм бир бутун, яъни ажралмасдир.

Ватан ва эл-юрт олдидаги кўп йиллик ҳалол меҳнати, уруш йиллари жанггоҳда кўрсатган мардлик ва жасорати, минглаб тиббиёт ходимларини етиштиришдаги фидокорона фаолияти эвазига қатор-қатор юксак нишонлар, фахрий ёрлиқлар билан муносиб тақдирланган тиббиёт фанлари доктори, профессор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, Абу Райҳон Беруний номидаги Ўзбекистон Давлат мукофоти совриндори Носир Аҳмедов айни кунларда илмий ва ижодий куч-қувватга тўлиб, ғайрат ва шижоат билан яшаб, оила аъзолари, шогирдлари, эл-юрти ардоғида қизғин фаолият кўрсатмоқда.

Искандар РАҲМОН,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг аъзоси.

Танловлар

ҚУДА-ҚУДАҒАЙЛИК РАМЗИ

Шаҳар миқёсида ўтказилаётган тўй маросимларида айтиладиган «Ёр-ёр», «Келин салом» ҳамда «Меҳмон кутиш» кўрик беллашуви Бектемир туманида ҳам бўлиб ўтди. Танловнинг бошқа туманлардан фарқ қиладиган томони шунда бўлдики, театрлаштирилган «Тўй» маросимида ёр-ёру алла, келин саломларни қозоқ, корейс, рус, молдаван миллатига мансуб аёллар ижро этдилар.

Унда қуда-қудағайлилигимиз рамзи —ўзбек йигитининг қозоқ қизига кўнгил қўйиши, совчилик, келин салом, бешик солди удумлари халқларимиз анъаналарининг уйғунлашувида ўз аксини топди. Бошқа миллат вакиллари ҳам тўйга ажойиб тўёналари — ўз урф-одатлари, қўшиқ, лапарлари, айтишувлари ва халқ амалий санъат намуналари билан келишди.

Малоҳат СОБИРОВА.

МУШТАРИЙ — «ОҚШОМ» — МУШТАРИЙ

Кўпнинг кенгашига

МУҚАДДАС ОСТОНАДАН ҲАТЛАНГ

— Ҳамза театрига тушмаймизми? Янги спектакль кетаётган экан.

Ҳамкасабамнинг бу гапи мени бироз шошилтириб қўйди. Нима деб жавоб беришни билмадим. Кейин истамайгина:

— Комедия эканми? Номи нима экан? — деб сўрадим.

— «Муҳаббат султони». Тушайлик.

Хуллас, Ҳамза театри олдига спектакль бошланишига бир дақиқа қолганда етиб келдик. Тўғрисини айтсам, охирги марта бу ерга «Хотинлар гапидан чиққан ҳангома» комедиясини томоша қилишга келгандим. Театр ичига кирар эканман, одам сийраклигини кўрдим.

— Ичкарида бўлишса керак. Бошланмаганмикин? — Ҳамкасабам билан шошилиб ичкарига кирдик.

Йўқ, ҳали томоша бошланмаган экан. Одам кам, залнинг ярми ҳам тўлмаган. Томошабинлар ҳам турли ёшда. Шу пайт чироқ ўчиб, саҳна очилди. Бир зум ўтмаёқ театрнинг сеҳрли олами бизни ўз домига тортиб олди. Саҳна ортидан чиққан актёрлар ўз ишларини бошлашди. Зал сув қуйгандек жим-жит.

«Муҳаббат султони» — бу Лайли билан Қайснинг соф муҳаббати, уларнинг кейинги ҳаёти ҳақида экан. Атрофга қарайман. Томошабинларнинг ҳаммаси спектаклни жон-диллари билан кўришяпти, қаҳрамонларнинг кечинмалари билан яшашмоқда. Истеъдодли актриса Зуҳра Ашурова — Лайли образини маҳорат билан оча олди. Либослар ҳам айнан ўша давр руҳига мос. Мен залда ўтирар эканман яна бир нарсага амин бўлдим: томошабинларнинг ҳаммаси диққат билан театр кўришяпти. Бу ерда бегона одамни учратмайсиз. Энг муҳими улар асарни кўришга келишган. Писта чақиш ёки вақтни ўтказиш учун эмас. Бу эса энг кераклисидир. Ҳаяжонли онларни ортда қолдириб томоша тугади. Актёрларни қарсаклар билан олқишладилар. Ҳамма хурсанд эди.

Отахон театрнинг табаррук остонасидан ҳатлар эканман, қалбимнинг бир бурчида умид учқунланди: зеро, мен бу ердан Лайлининг назокатига, унинг соф муҳаббатига ошно бўлиб чиқдим.

Азизлар, мўъжиза ўз-ўзидан яралмайди. Келинг, маънавий оламимизни бойитувчи бу каби муқаддас даргоҳлар эшигини тез-тез очиб турайлик. Шунда қалбимиз янада тозариб, фикрларимиз тиниқлашиши шубҳасиз.

Муқаддас ЮСУПОВА.

Нуқтаи назар

ЯНГИ ЛУҒАТ КЕРАК

Ҳозир барча вазирлик ва раҳбарлик идораларида иш юритиш ҳужжатларини ўзбек тилига ўгирувчи шўъбалар пайдо бўлди. Одатда иш юритиш ҳужжатлари рус тилида ёзилиб, ўзбек тилига ўгирилмоқда. Бу табиий ҳол, зеро юртимизда кўп йилдан бери иш юритиш рус тилида олиб борилганлиги из қолдирмаслиги мумкин эмас. Иш юритишнинг бу услубда олиб борилиши давлат тилига ўтишнинг табиий босқичидир. Давлат тилига ўтишга ажратилган вақтни ҳисобга олсак, иш юритишни давлат тилида олиб боришга ўтишнинг навбатдаги босқичига кўтарилиш лозимлигини ҳис қиламиз.

Дастлабки босқичда таржима қилиш мавжуд луғатлар ва умумий талаблар доирасида олиб борилди. Бу вақт ичида янги талаблар (масалан, ўзбекча атамалар бор жойда русча муқобилини қўлламаслик) пайдо бўлди.

Бу талаб таржимонлар ишини бир қадар мураккаблаштирди. 1954 йилда Р.Абдураҳмонов таҳририда чиққан 50000 сўзлик русча-ўзбекча луғат ва 1959 йилда бош муҳаррир А.К.Боровков ҳамда С.Ф.Акобиров, З.М.Маъруфова, А.Т.Хўжахоновлар таҳрири остида чиққан 40000 дан ошиқ сўзлик ўзбекча-русча луғатни кўздан кечирадиган бўлсак, ҳозирги кун талабларига тўғри келмайдиган даражада кўп русча иборалар ишлатилганини кўришимиз мумкин. Бундай вазиятда давр талабларига жавоб берувчи луғат яратиш эҳтиёжи туғилади. Бундай эҳтиёж бор, аммо уни амалга ошириш услуби бормикан?

Фикримизча, бундай луғат яратиш вақти ҳам келди, имконияти ҳам бор. Бунинг учун таржима шўъбаларига керакли имконият яратилиб ўз соҳаси бўйича жуда катта бўлмаган (энг зарурий иборалардан 1000-2000 тасини ўзида мужассамлаштирган)луғат ёзиш кўрсатмаси берилса, йиғилган маълумот етук мутахассислар таҳририяти остида компьютерлар ёрдамида тартиблаштирилса, ҳозирги кун талабларига жавоб берувчи дастлабки луғатни яратишимиз мумкин бўлади.

Бундай луғат ёрдамида турли соҳа мутахассисларининг ўзаро маълумот алмашинуви ҳам осонлашарди.

Лекин тегишли кўрсатма берилишидан олдин норматив мезонлар ишлаб чиқилиши керак. Бу мезонлар луғатга киритиладиган сўзлар мажмуини чеклаб туриши керак ва у ёки бу сўзнинг луғатга киритилиши мумкинлиги ёки мумкин эмаслиги тўғрисидаги маълумотни сақлаши керак. Бўлажак луғатнинг таркибий қисмини тайёрловчилар шу мезонлардан барча саволларга жавоб топа олишлари керак. Масалан: ўзбек тилидаги атамалар қаторидан русча иборалар жой олиши мумкинми? (самолёт, ракета,завод ва ҳ.к.): янги яратилган қўшма сўзлар (оромкурси, рақобатбардош ва ҳ.к.) каби иборалар киритилиши мумкинми? Бир ўзакдан ҳосил бўлган барча сўзлар киритилиши шартми? Ва шу кабилар.

Шу тарзда ҳозирги босқич талабларини қондирувчи луғат яратилиши мумкин.

Бунда албатта бир нарсани назарда тутиш керак: ҳозирги кунда давр талаби ёки иш талаби деган тушунчалар тез ўзгаради. Демак 5-10 йил ичида бундай луғат ҳам эскириб қолиши мумкин. Аммо бу луғат кейинги яратиладиган луғатга пойдевор бўлиб хизмат қилади, акс ҳолда ишни яна бошидан бошлаш керак бўлади.

Ҳозирги кунда ҳар қандай ташкилий ишнинг энг долзарб муаммоси — моддий таъминот масаласи эканлиги сир эмас. Фикримизча,бу муаммони ҳал қилиш йўли - сармоядор корхона ва ташкилотларни жалб қилиш. Луғат чиқариш сметаси тайёрлангач, шу сметага ҳисса қўшган ташкилотларнинг ҳиссасига мутаносиб ҳолда муқовада ташкилот нишонини қўйишга жой ажратилади ва корхона рекламаси учун жой ажратилади.

Луғат яратишда холис иштирок этган шўъба ва фаол иштирокчиларнинг номлари ноширлар номлари билан тенг ҳуқуқли асосда қайд қилиб ўтилади ва уларнинг ишлари маълум миқдордаги нусхада луғатлар билан (муайян рақамлар иш жараёнида аниқланади) рағбатлантирилади.

Масалага шундай ёндошилганда бу масаланинг ечими бор деб ҳисоблашимиз мумкин.

Масаланинг сўнгги саволи — иш ташкилотчиси. Ташкилотчи бўлиб,назаримизда,ҳар қандай ташкилот ёки корхона хизмат қилиши мумкин. Ҳар қандай бошлиқ раҳбарлигида бажарилган бу иш шубҳасиз эришган ютуқларимиздан бири бўлиб қолади.

Бу мақола —шахсий фикр. Агар юқорида баён этилганлар газетхонларни, айниқса манфаатдор мутасаддиларни қизиқтирса умид қилиб кутилаётган луғатни мукаммал чоп этиш мумкин бўлар эди.

Баҳодир САИДОВ,
«Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг тил мезони ва этикаси бўлими бошлиғи.

Ёднома

ТЎРТ ТАСВИР...

МУСАВВИР ЧИНГИЗ АҲМАРОВНИ ЭСЛАБ

Тўрт тасвир. Киши боқиб, кўзи тўймас бирибиридан гўзал, ўта маҳорат билан яратилган тасвирлар. Бири арфа чалаётган созанда, иккинчиси шоира, учинчиси мусаввира, тўртинчиси эса, раққоса қизлар. Миллий кийимлари, майда қилиб ўрилган тим қора сочлари ўзларига ярашган Шарқнинг иффатли аёллари. Хаёлим шу жойга келганда севимли шоиримиз Абдулла Ориповнинг Шўро салтанати пайтлари суҳбатлардан бирида дадил айтган гапи эсимга тушиб кетди. У киши «Совет ҳокимияти ўзбек хотин-қизларини паранжи-чачвондан халос этган эди, иффатдан эмас», деганди. Худди шундай. Иффат ўзларида эдию, аммо...

Ушбу тўрт тасвир Ҳамза номидаги санъатшунослик илмий-тадқиқот институти биноси деворларидан бирини безаб турибди. Бу асарлар институтимизга ғоявий мазмун томондан жуда мос тушган. Бу асарнинг муаллифи эндиликда хотирамиз тўрида муҳрланиб қолган ўзбек мусаввири, Ўзбекистон халқ рассоми ва бир қанча унвонларга сазовор бўлган ажойиб инсон Чингиз Аҳмаровдир. Ушбу деворий расмлар унинг шогирдларидан бири, ҳозирги кунда миниатюра санъати билан машҳур Темур Саъдуллаев ҳамкорлигида 1978 йили ниҳоясига етганди. Тасвирлар йирик кўринишларда, миниатюра усулларида ўз аксини топганди. Оралиқдаги бўшлиқларни уста Зокир Боситхонов ганч ўймакорлигида тўлдириб, ўзбек ганчкорлик анъаналарининг нафис қирраларини сингдириб, тасвирларга уйғунлик кашф этганди.

Чингиз Аҳмаров яратган ҳар бир асарларига лоқайд бўлмасдилар. Сифати, сақланишини кузатиб юрардилар. Бу илм маскани улар учун ишончли жой эди. Ҳар сафар келганларида «Мамнунлигим шу сабабданким, бу ерда санъат ва санъаткор қадрига етганлар ишлайди», дердилар. Кунлардан бирида Чингиз ака деворий расмларининг шикастланиб қолган айрим жойларини пайқаб, «Асарни яратишдан кўра, тузатиш қийин, вақтида ҳафсала қилолмаймиз. Дарднинг олди олингани яхши, акс ҳолда баттар бўлади, оғирлашади. Ижодкор дегани қариб қолса ҳам, истеъдоди қаримайди. Ҳозирча, бироз мазам қочяпти. Тузалиб қолсам албатта бир-икки шогирдни бошлаб келиб, қандай бўлган бўлса, шундай аслига қайтариб кетамиз», деган яхши ният, яхши кайфиятда айтган гаплари ҳамон қулоғимиз остида жаранглаб турибди.

Ҳа, Чингиз Аҳмаров ўшанда касалхонадан эндигина чиққандилар. Баҳорнинг бошланиши эди. Соғлиқларини сўраганимизда ярим ҳазил, ярим чин билан «Саксон тўртга чиқдим. Касалхонада ётгим келмади. Тилхат ёздим, жавоб беришди. Барибир ётавергани билан фойдаси йўққа ўхшайди. Менинг дардим — тузалмас дард» дедилар кулиб, сўнг «Сизларни соғиниб келган эдим. Шукр, кўрдим» деб, бошқа бирор гап гапирмай хайрлашиб чиқиб кетдилар.

Чингиз акани институтимиз ҳовлисида кузатиб қолдик. Орадан бир ҳафта ўтар-ўтмас, 13 март куни мусаввир билан видолашдик.

Мусаввир Чингиз Аҳмаров назаримизда шу тўрт тасвир, оқила, иффатли ўзбек аёллари вакилларини жуда яхши кўрар, келганларида оддий томошабиндек томоша қилардилар. Бунга ҳайрон бўлмасак ҳам бўлади. Зеро, катта йиғинларнинг бирида «Қани энди аёллар музейи ташкил этилсаю, Шарқ аёлларининг турли қиёфалари нафосатга бой кўринишларини тасвирласам» дегандилар. Бу орзулари қисман бўлса-да, амалга ошганди.

Маҳмуд РАМАЗОН ўғли, санъатшунос.

Маҳалла — мактаб ҳамкорлиги

МУНОСИБ ТАҚДИРЛАНДИ

Турар жойларда ёшлар ўртасида тарбиявий ишларни жонлантириш мақсадида Тошкент шаҳар ҳокимлигининг қарорига биноан аввалги коммунал хизмати идоралари қошидаги муаллим ташкилотчи ва спорт йўриқчилари ёшлар клублари билан халқ таълими бўлимлари таркибига ўтказилганига кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай анча амалий ишлар ва турли мавзуларда бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Қилинаётган барча ишларда умуминсоний қадриятларни, халқнинг тарихий тажрибасини, маданият ва фан бобидаги кўп асрлик анъаналарини қўллаган ҳолда маҳалла билан жипсликда, ҳамкорликда бажарилаётгани ўз ижобий самарасини кўрсатаётир.

Яқинда яна шундай амалий ишлардан бири, маҳалла, оила ва мактаб ҳамкорлигини юқори даражага кўтариш, «Маҳалла» дастурини ҳаётга татбиқ этишни такомиллаштириш, ёш авлодга она Ватанга муҳаббат ва садоқат туйғусини янада чуқурроқ сингдириш, уларда умуминсоний ва миллий қадриятлар мазмунини ўрганиш мақсадида «Маҳалла ва мактаб ҳамкорлиги» кўрик-танловининг якунловчи босқичи бўлиб ўтди. Бу кўрик танловда иштирок этган туманлардаги маҳалла ва мактаблар ўз фаолиятлари ҳақида ҳикоя қилувчи видеокассеталар намойиши, альбомлар кўриги ва бошқа ҳужжатларни ҳакамлар ҳайъатига тақдим этдилар. Шунингдек, мактаблар, мактабгача тарбия муассасалари, билим юртлари, оталиқ ва ҳомий ташкилотлар, ҳуқуқий тартибот муассасаларининг маҳалла билан ҳамкорликда олиб борилаётган амалий ишлари кўрсатилди.

Ҳужжатлар таҳлили, қилинган ишларнинг баҳолари ва бошқа шартлар бўйича тўпланган баллар натижасига кўра ғолиблар аниқланди. Шайхонтоҳур туманидаги Ҳувайдо маҳалласи ҳамда шу ҳудуддаги 169-мактаб ғолиб деб топилди. Акмал Икромов туманидаги Катта Қаъни маҳалласи ва 203-мактаб иккинчи ўринга сазовор бўлди. Ниҳоят Чилонзор туманидаги Чилонзор маҳалласи ва унда жойлашган 162-мактаб эса учинчи ўринга лойиқ деб топилди. Шу туманлардаги педагог ташкилотчилар ишини оммалаштиришга қарор қилинди.

Шу муносабат билан яқинда Тошкент шаҳар Халқ таълими бош бошқармасида кўрик-танлов ғолиблари билан давра суҳбати бўлиб ўтди. Давра суҳбатидан сўнг уларнинг меҳнати муносиб тақдирланди.

Оқила РАЙМОВА.

***СУРАТДА:** Шайхонтоҳур туман халқ таълими бўлими катта муаллими ташкилотчиси Бахтинисо Пўлатова билан 169-мактабнинг тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосари, педагог ташкилотчиси Маъсуда Бадаловалар.*

Рашид Галиев олган сурат.

Наврўз нашидаси

МАНГУ НАВҚИРОН БАЙРАМ

Наврўз тантаналари доимо деҳқончилик, ҳунармандчилик, санъат, ҳар томонлама етуклик байрами сифатида халқимиз орасида машҳурдир. Халқ сайилларида ҳунармандлар ўзлари ясаган буюмлари, пазандалар тотли таомлари, полвонлар куч-қуввати, дорбозу чавандозлар маҳоратини намойиш этганлар. Қизлар, келинчаклар Наврўз айёмига атаб кашталар, рўмолчалар тикканлар, дўппиларга гул солганлар. Табиат бағридаги томошалар одамлар қалбида оламга, тирик мавжудотга муҳаббат туйғуларини уйғотган.

Айниқса Наврўз байрами баҳор фасли, халқ шодиёнаси сифатида қалбларга илҳом солиши шубҳасиз. Бунга халқимиз орасида машҳур бўлган ривоятлар, ҳикоятлар, термалар мисолдир. Содда, равон, сермазмун мисраларда халқимизнинг суюкли ижодкор фарзандлари — бахшилар, айтимчилар орзу-умидлар, туғёнларни изҳор этганлар.

Бугун ана шундай ривоятлар, қўшиқлардан айримлари билан танишасиз.

ҲАЁТ ЛАЗЗАТИ

Беруний йилига икки мартагина дам оларкан. Биринчиси Наврўз байрами бошланган куни, иккинчиси буғдойга биринчи ўроқ тушган палла экан...

Дилларни хушнуд этиб Наврўзи олам етиб келган куни эрта тонгданоқ ўринларидан туриб, ювиниб-тараниб, яхши либосларини кийиб, қариндош-уруғларни, кейин ёру биродарларни зиёрат қилиб, ҳолидан хабар олар эканлар. Улар билан бирга бўлиб суҳбатлашар, ҳазил-мутойиба қилар, аскиялар айтишар эканлар. Кейин то қош қорайгунча қўш қўшишар, ерга биринчи омоч солишда қатнашар, ниҳол экишаркан... Ҳол-аҳвол сўраганларга:

— Дам олиб, ҳаёт лаззатини тотиб кўрмоқдаман, — деб жавоб берар эканлар.

Бошоққа биринчи ўроқ тушган куни ҳам деҳқонча либос кийиб олиб, қўлларига ўроқ тутиб азондан то кечгача буғдой ўрар, уни чархлар эканлар. Кўрган-кетганлар «Ҳорманг» деганда, «Бор бўлинг» деб жавоб берар эканлар. Қаранг-а, улуғ аллома — мутолаа, китоб ёзиш, тажриба ўтказишдан йилига икки кун вақт ажратиб, азондан то кечгача қўш қўшиб, шудгор қилишни, ўроқ ўришни ўзи учун дам олиш деб билар эканлар.

КИМ ҲАҚ?

— Қор кетиши билан қаттиқ ерни таталай-таталай қийналиб чиқасану кишилар юлишиб, қўлларида мижғилашиб эшикма-эшик юришади, — деди иссиқ хонада етишган Сариқгул Бойчечакка. — Бунинг устига:

Бойчечагим бойланди
Қозон тўла айронди.
Айронингдан бермасанг,
Қозонларинг вайронди.

деб қўшиқ айтишларига бало борми? Мана, мени кўринглар, гул-гул очилганча тураверамaн.

— Сен уй ичида димиқиб яшаб, қиш чиқиб Наврўзи олам кириб келганини ҳам билмай қоласан. Рангинг заъфаронлиги ҳам ана шундан. Очиқ ҳавога чиқдинг, сўлиб хас-хашакка айланасан-да, бир пасда сендан ном-нишон қолмайди. Мен бўлсам баҳор келганидан дарак бериб, умримни тугатсам-да, меҳнатим эвазига кишилар оғзида қўшиқ, қулоғида исирға бўлиб қоламан, — дебди Бойчечак.

СУМАЛАК

(Халқ қўшиғи)

**Сумалакжон, сумалак,
Мен сенга жоним ҳалак.
Сумалак қадим овқат,
Уни пишириб бериш
Анъанавий бир одат.**

**Буғдойни аввал олиб,
Тахтада яйратамиз.
Ҳафталаб сувни сепиб,
Баҳордай яшнатамиз.**

**Тайёр бўлган буғдойжон
Янчиб-янчиб эзилар.
Суви сиқиб олиниб,
Дошқозонга солинар.**

**Яйраб-яйраб момолар
Қозонни қоқлаб турар.
Ўсма тортган қиз-жувон
Шўх қўшиқ куйлаб турар.**

**Қора қошли қизалоқ
Йўлларингга мен муштоқ.
Сумалак бир баҳона
Мендан кетмагин йироқ.**

**Сумалаклар қўйибсиз,
Қиз-жувонни йиғибсиз.
Тўй ўчоққа ўт ёқиб
Дошқозонлар осибсиз.**

**Сумалакжон, сумалак,
Мен сенга жоним ҳалак.
Сен пишиб чиққанингда
Тўйиб-тўйиб бир ялай.**

**Баҳорнинг элчисисан.
Таомни бонгчисисан,
Мўл-кўллик даракчиси,
Сумалакжон, сумалак.**

БОЙЧЕЧАК

(Халқ қўшиғи)

**Бойчечак чиқибди, бугун Наврўз экан,
Ҳамма бир-бирига жигарсўз экан.
Олам ҳам баробар кеча-кундуз экан.
Бойчечак чиқибди, бугун Наврўз экан!**

**Янги йилингиз муборак бўлсин, ҳой бобо!
Янги йилингиз муборак бўлсин, ҳой момо!
Янги йилингиз муборак бўлсин, ҳой она!
Бойчечак чиқибди, бугун Наврўз экан!**

**Ҳой, боғбон бобо, ниҳолга берсин барака!
Ҳой, деҳқон бобо, далангга берсин барака!
Ҳой, чўпон бобо, кўрангга берсин барака!
Бойчечак чиқибди, бугун Наврўз экан!**

Наврўзи олам — тинмас илҳом булоғидир. Ушбу мангу навқирон байрам ҳақида қўшиқлар яратилаверади, суратлар чизилаверади. Наврўз эса эл-юртимизга омонлик, бахт-саодат тилаб ҳар йили келаверади, тоғу тошни гулга буркайверади.

1996 йил — Амир Темур йили

ҚУТЛУҒ ҚАДАМ-ЖОЛАРНИ ИЗЛАБ

Шу кунларда буюк саркарда, бетимсол давлат арбоби Амир Темурнинг 660 йиллик тўйини муносиб кутиб олиш ҳаракатидамиз.

Амир Темурнинг 660 йиллиги муносабати билан юртбошимизнинг 1996 йилни Амир Темур йили деб эълон қилиш ҳақидаги фармонини ҳаммамиз зўр мамнуният билан кутиб олдик. Айни чоғда Темур ва темурийлар асос солган тарихий обидаларни таъмирлаш бўйича амалий ишларни амалга ошириш ишларининг бошланиб кетиши, пойтахтимизда «Темурийлар тарихи давлат музейи»ни барпо этиш, буюк соҳибқирон фаолияти ҳақида бадиий ва ҳужжатли фильмлар яратиш, халқаро илмий анжуманлар, ЮНЕСКОдай дунёнинг энг нуфузли ва обрў-эътиборли ташкилотининг Париждаги қароргоҳида бўладиган «Темурийлар даврида илм-фан, маориф ва маданият равнақи» мавзусидаги ҳафталикка тайёргарлик кўриш, Амир Темурга бағишланган «Темурийлар даври маданияти ва санъати» мавзусида халқаро туристик маршрутлар очиш юзасидан тадбирлар белгилаш ишлари бошланиб кетганлиги нафақат ўзбекистонлик, балки жаҳон халқларини ҳам жуда қизиқтирмоқда. Шуни таъкидлаш керакки, соҳибқирон Амир Темур ҳар бир киши бирон-бир ҳисса қўшиш ҳақида ўйламоқда. Шундай қилиб, ёрқин ҳаёти, адолатли фаолияти, оламшумул шахсияти билан инсоният тарихида ўчмас из қолдирган буюк бобокалонимиз таваллудининг қутлуғ 660 йиллигини бутун дунё кенг нишонлаш тараддуди билан яшамоқда.

Мухбиримиз «Амир Темур юрган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедициясининг иштирокчиси, филология фанлари доктори профессор, таниқли фольклоршунос Малик МУРОДОВдан навбатдаги илмий сафар ҳақида сўзлаб беришини илтимос қилди.

— Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси қошидаги «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедиция ўзининг навбатдаги йўналишини хорижда, яъни Эрон Ислом Республикаси бўйлаб ўтказишини ана шу юбилейга бағишлаб режалаштиргани ҳам айрича аҳамият касб этади. 1991 йилнинг августида бир гуруҳ фидойи ёшлар томонидан ташкил этилган «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедиция шу кунга қадар 4 йўналишда — Самарқанд, Қашқадарё, Бухоро, Сирдарё, Тошкент, Наманган, Андижон, Фарғона, Қўқон, шунингдек Қирғизистоннинг Ўш, Ўзган, Арслонбоб, Шоҳимардон, Олабуқа, Қозоғистоннинг Чимкент, Туркистон, Тожикистоннинг Хўжанд каби ўнлаб шаҳар ва туманларида буюк бобомиз изидан измаиз кезиб, жуда кўп янги манбалар топдилар, бағоят қизиқарли материаллар тўпладилар. Тарихчи, филолог, тилшунос, маданиятшунос олимлар ҳамда журналистларнинг изланишлари оқибат-натижалари қамраб олинган бир нечта янги китоблар чоп этилди ва яна бир нечта асарлар нашрдан чиқиш арафасида турибди. Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси умумжаҳон аҳамиятига молик ана шу муҳим тадбирга катта масъулият билан ёндошиб «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» Халқаро илмий экспедициясининг навбатдаги 5-сафарини хорижга белгилади. Бу ниҳоятда мураккаб, қийин, айни чоғда хайрли-савобли ишни амалга оширишда Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедициясига Эрон Ислом Республикасининг Ўзбекистондаги элчиси яқиндан ёрдам беришлигини билдирди. Айтилганидек, бу галги халқаро илмий сафар олдида ҳар галгига кўра жуда катта, масъулиятли вазифалар туради...

Буюк бобомизнинг босиб ўтган ана шу тарихий йўллари бўйлаб сафарга отланар эканмиз. «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедиция аъзолари тарих фанлари доктори, Марказий Осиё илмий-тадқиқот институти директори Ашраф Аҳмедов, таниқли темуршунос олим Турғун Файзиев ва «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедиция раҳбари Фахриддин Ашрафхўжаев ҳамкорликда тарихий манбалар асосида тузган «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» илмий экспедициясининг 5-йўналиши — Ўзбекистон — Туркистон — Эрон йўналиши бўйича босиб ўтишга қарор қилинди. Маршрутда кўрсатилганидек экспедиция аъзолари ишни Тошкентдан бошлаб, Зангиота — Самарқанд — Бухоро каби Ўзбекистонга қарашли шаҳарлар, Чоржўй, Мари, Ашхобод сингари Туркманистон Республикасидаги жойлар билан бирга Эрон Ислом Республикасининг Сарахс, Машҳад, Нишопур, Сабзавор, Гургон, Сари, Теҳрон, Караж, Қазвин, Султония, Рашт, Энзели, Ардабил, Табриз, Мераж, Саккез, Сенендеж, Ҳамадон, Бахтаран, Хуррамобод, Дизфул, Аҳваз, Бендери Хомайни, Беҳбехон, Козерун, Шероз, Жеҳрон, Лар, Бендери Аббос, Кейриз, Сиржон, Кермон, Язд, Зерин, Ноин, Исфахон, Эроқ, Қум каби шаҳарларда бўладилар ва Амир Темур ва темурийлар билан боғлиқ соҳаларда илмий изланишлар олиб борадилар.

Экспедициямиз олдида биз учун ҳам, қўшни мамлакат Эрон учун ҳам, қолаверса, жаҳон аҳамиятига молик вазифалар туради. Ипак йўли ўзанидаги қадимий шаҳарлар ҳаётини ўрганиш, адабиёти, санъати ва маданиятини қайта кўздан кечириш, меъморий ёдгорликларга назар ташлаш, Ипак йўли савдо-сотиғи, тижорати ва борди-келди анъаналарини тадқиқ этиш, китоб, китобат санъати борасида изланишлар олиб бориш, Амир Темур ва темурийлар сулоласига оид қўлёзмалар тақдири билан қизиқиш, туркий ва эроний халқлар ўртасидаги дўст-биродарлик анъаналарига эътибор бериш, маданиятларимиздаги муштараклик ва ўзига хослик хусусиятларини жиддий ўрганиш, эронлик алломалар, авлиёлар ва азизларнинг табаррук мақбаралари ва мозорларини зиёрат қилиш, эрон халқ оғзаки ижодига оид материаллар, яъни достонлар, эртаклар, афсона-ривоятларни тинглаш ва ёзиб олиш, қўлёзма фондлар ва архивлардаги ўзбек ва умуман туркий халқларга доир қўлёзма — китобларни ўрганиш, тасвирий ва амалий санъат намуналарига эътиборни қаратиш ҳам хорижий сафаримиз олдида турган долзарб масалалардир. «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедициянинг таркибида Ўзбекистонимизнинг таниқли тарихчи, иқтисодиётчи, филолог, тилшунос, маданиятшунос, элшунос, шарқшунос олимларининг бўлиши — олдимизга қўйилган мураккаб мақсадни амалга оширишда, Амир Темур бобомизнинг хорижий сафарлари моҳиятини янгича талқин этишга ёрдам берувчи манбаларни қўлга киритишда ҳал қилувчи роль ўйнашлиги табиий бир ҳолдир. Академиклар, фан докторлари, фан номзодлари ва етакчи илмий тадқиқотчилар Бўри Аҳмедов, Аъло Ашрапов, Усмон Қорабоев, Турғун Файзиев, Фатхулла Ашрафхўжаев каби ўнга яқин таниқли олимлар эсланган улуғ сафарнинг фидойи жонкуярларидирлар ва иштирокчиларидирлар. Сафаримизга Эрон Ислом Республикаси олимларининг хайрихоҳлик билан қараб, унда иштирок этишга розилик беришлари бу тадбирнинг обрў-эътиборини оширишга, нуфузини кучайишига сабаб бўлғусидир.

Шундай қилиб, «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро экспедициясининг Амир Темур бобомиз ҳаёти ва саъй-ҳаракатлари, босиб ўтган йўлларига бағишланган хорижий сафарлари бошланди. Экспедиция аъзолари уни Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейига бағишламоқдалар. Бизнинг бу галги сафаримиз ҳам аввалгиларидагидек, халқлар дўстлиги, биродарлиги ва ҳамкорлигининг ёрқин саҳифаларидан бўлиб қолишига аминмиз.

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

Ундирилган буғдой Наврўз — янги кун, тўкинлик, тўқчилик рамзидир. Айниқса у навқирон қизларимиз қўлида ёшлик нафасини таратиб янада ўзгача жилоланади.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси амал қилмоқда

ИНСОНИЙ ВА ШАХСИЙ ҲУҚУҚЛАР ДАХЛСИЗЛИГИ

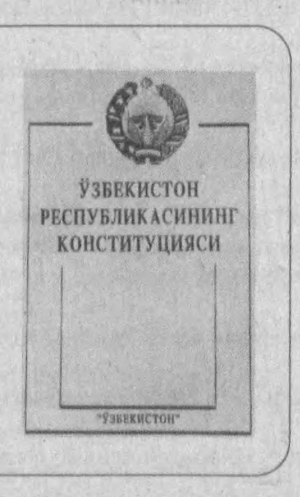

27-модда. ***«Ҳар ким ўз шаъни ва обрўсига қилинган тажовузлардан, шахсий ҳаётига аралашишдан ҳимояланиш ва турар жойи дахлсизлиги ҳуқуқига эга.***

Ҳеч ким қонун назарда тутган ҳоллардан ва тартибдан ташқари бировнинг турар жойига кириши, тинтув ўтказиши ёки уни кўздан кечириши, ёзишмалар ва телефонда сўзлашувлар сирини ошкор қилиши мумкин эмас».

Ўзбекистон Конституциясининг ушбу моддаси муҳим инсоний ва шахсий ҳуқуқларни мустаҳкамлайди. Булар ҳар кимнинг ўз шаъни ва обрўсига қилинган тажовузлардан ҳимояланиш ҳуқуқи, ҳар кимнинг турар жойи ва шахсий ҳаёти дахлсизлиги ҳуқуқи бўлиб, инсон ҳуқуқларига оид халқаро ҳуқуқ меъёрларига асосланади. Ҳолбуки, Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясида: «Ҳеч ким инсоннинг шахсий ёки оилавий ҳаётига ўзбошимчалик билан аралашиши, инсоннинг уй-жойи дахлсизлигига, унинг хатларидаги сирларига ёки ор-номуси ва шаънига ўзбошимчалик билан тажовуз қилиши мумкин эмас. Ҳар бир инсон ана шундай аралашиш ёки ана шундай тажовуздан қонун йўли билан ҳимоя қилиниш ҳуқуқига эгадир» (12-модда) дейилади.

Асосий Қонунимиздаги ҳар бир инсоннинг шаъни, қадр-қиммати, обрў-эътибори, ҳурмати ва шу каби юксак қадриятларини ҳимоя қилишга бағишланган меъёрлари давлатимизнинг демократик ва инсонпарварлик табиатидан келиб чиқади.

Шаън — бу кишининг юксак инсоний фазилати, қадр-қиммати, яхши номи, обрўйи, шон-шавкати ҳисобланса, обрў—кишининг иши ва яхши хислатлари туфайли жамоатчилик олдида топган эътибори, ҳурмати, нуфузидир.

Шарҳланаётган мазкур модда инсонларнинг шаъни ва обрўйини дахлсиз деб уларни ҳар қандай тажовузлардан ҳимоя қилинишини белгилайди. Амалдаги фуқаролик, маъмурий ва жиноий-ҳуқуқий қонунларимиз эса инсон шаъни, қадр-қиммати, обрў-эътиборини ҳар томонлама қўриқлашга кафолат беради.

Фуқаролик қонунчилигига биноан бировнинг шахсиятига тааллуқли, бадном қилувчи ёки шарманда қилувчи ёлғон ахборотлар тарқатилган бўлса, буларни тарқатган шахс уларнинг тўғрилигини исботлай олмаса, ҳуқуқи бузилган шахс ўзининг шаъни ва қадр-қимматини қораловчи бундай ахборотларнинг олиб ташланишини талаб қилиш ҳуқуқига эга. Шахсга нисбатан ҳақиқатга тўғри келмайдиган, шаъни ва қадр-қимматини таҳқирловчи ахборотлар тарқатилса, у суд орқали ҳимояланишни талаб қилиш ҳуқуқига эга бўлади. Бунда шундай ахборотни тарқатувчи шахс унинг ҳақиқатга тўғри келишини исботлай олмаса, уни рад этишга мажбурдир.

Қонунга биноан, агар қораловчи ахборот матбуотда босилган бўлса, у матбуот орқали рад этилади. Агар таҳқирловчи ёлғон ахборотлар ташкилотлар тақдим этган ҳужжатларда жамланган бўлса, бундай ҳужжатлар, албатта, алмаштириб берилади. Бошқа ҳолларда эса ахборот тарқатиш усулига қараб у суд томонидан аниқланади.

Бинобарин, шуни ёдда тутиш керакки, инсон шаъни ва қадр-қимматини қасддан ерга уриш, ғараз мақсадларда атайлаб обрўсизлантириш ва ҳоказолар қонун бўйича маъмурий-ҳуқуқбузарлик ёки жиноят саналади. Бунда айбдорлар одатда туҳмат ёки ҳақорат қилганлик учун маъмурий ёки жиноий жавобгарликка тортилиши мумкин. Масалан, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий-жавобгарлик тўғрисидаги Кодексининг 40-моддасида туҳмат, яъни била туриб ёлғон, бошқа бир шахсни шарманда қилувчи уйдирмаларни тарқатиш учун жавобгарлик белгиланган. Жиноят Кодексининг 139-моддасига биноан эса туҳмат қилиш учун қуйидаги ҳолларда жиноий жавобгарлик белгиланган: 1) шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилгандан кейин содир этилган бўлса; 2) нашр қилиш ёки бошқача усулда кўпайтирилган матнда ёхуд оммавий ахборот воситалари орқали содир этилса; 3) айбни бирмунча оғирлаштирадиган ҳолларда, яъни а) оғир ёки ўта оғир жиноят содир этишда айблаб; б) оғир оқибатлар келиб чиқишига сабаб бўлган ҳолда; в) хавфли рецидивист томонидан; г) ғаразгўйлик ёки бошқа паст ниятларда қилинса. Жиноят Кодексида айбни оғирлаштирадиган ҳоллардаги туҳмат учун уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш жазоси назарда тутилган.

Қонунларимиз инсон шаъни ва қадр-қимматини атайлаб, ғараз ниятларда камситадиган ва ерга урадиган ҳаракатларни ҳақорат қилиш сифатида кўриб, тегишлича маъмурий ёки жиноий жавобгарликни белгилайди. Маъмурий-жавобгарлик тўғрисидаги Кодексининг 41-моддасига биноан, ҳақорат қилиш, яъни шахснинг шаъни ва қадр-қимматини қасддан камситиш учун маъмурий жавобгарлик ўрнатилган. Шунингдек, 140-моддасига кўра эса, ҳақорат қилиш, яъни шахснинг шаъни ва қадр-қимматини беодоблик билан қасддан таҳқирлаш қуйидаги ҳолларда жиноий жавобгарликка тортиш учун асос бўлади: 1) башарти шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилгандан кейин содир этилган бўлса; 2) нашр қилиш ёки бошқача усулда кўпайтирилган матнда ёхуд оммавий ахборот воситалари орқали ҳақорат қилса; 3) ҳақорат қилиш жабрланувчини ўз хизмат ёки фуқаролик бурчини бажариши муносабати билан боғлиқ ҳолда ёки хавфли рецидивист томонидан ёки туҳмат қилганлиги учун илгари судланган шахс томонидан содир қилинган бўлса. Ҳақорат қилиш турлича бўлиши мумкин. Масалан, жабрланувчига қарата уятсиз, ҳақоратли сўзларни айтиш, бино деворларига беҳаё суратларни чизиш ёки таҳқирловчи сўзларни ёзиш, юзига тарсаки тушириш, туфлаш ва ҳоказо.

Демак, инсон шаъни ва қадр-қиммати қонун ва давлат ҳимоясида бўлиб, унга нисбатан ҳар қандай тажовуз тақиқланади.

Конституциямизнинг 27- моддасида инсон шахсий ҳаётининг дахлсизлиги ҳам мустаҳкамланиб, ҳар кимнинг унга аралашишидан ҳимояланиш ҳуқуқи эътироф этилган. Бу шуни англатадики, ҳеч ким ноқонуний равишда бировнинг шахсий ҳаёти ва фаолиятига рухсатсиз аралаша олмайди. Ўзбекистонда ҳар бир инсоннинг турар жойи, шахсий ҳужжатлари, ташқи қиёфаси дахлсиздир ҳамда ҳар кимнинг шахсий ҳаётининг сир сақланиши ҳуқуқи кафолатланган.

Шахсий ҳаётни қўриқлашнинг энг муҳим кафолатларидан бири турар-жой дахлсизлигининг таъминланганлигидир. Конституцияга биноан, истиқомат қилувчиларнинг розилигисиз уларнинг уйига қонуний асоси бўлмай туриб киришга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Турар жойга рухсатсиз киришга фақат қонун билан белгиланган ҳолларда ва қонуний асослар бўлгандагина йўл қўйилади. Жиноий-процессуал қонунларимизда турар жойни кўздан кечириш ва тинтув ўтказиш шартлари ва асослари батафсил кўрсатиб берилади. Бунда жиноят изларини аниқлаш, жиноятни фош қилувчи далилий ашёлар тўплаш ва шу каби мақсадларда кўздан кечириш ва тинтув ўтказиш учун терговчи, суриштирувчи шахс уй эгасининг рухсатисиз турар жойга киришлари мумкин. Бунда, албатта, шу ҳақдаги прокурор санкцияси ёки суднинг қарори бўлиши лозим. Бироқ, баъзи кечиктириб бўлмайдиган вазиятларда тинтув суриштирувчи, терговчи томонидан холислар иштирокида санкциясиз ҳам ўтказилиши мумкин, лекин бунда кейинги 24 соат ичида тинтув ҳақида прокурорга хабар қилиниши шарт.

Фуқароларнинг турар жойларига уларнинг рухсатисиз киришга фақат ёнғин, газ ёки сув тизимининг бузилиши каби фавқулодда вазиятда йўл қўйилади. Бироқ бунда ҳам фақат фалокат олдини олиш, одамларнинг мулкини қутқариш зарур бўлганда рухсат этилади.

Қонунларимизда фуқароларнинг турар жой дахлсизлиги ҳуқуқини бузганлиги учун маъмурий ва жиноий жавобгарликлар белгиланган. Масалан, маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодекснинг 45-моддасига биноан, турар жойига унда истиқомат қилувчиларнинг хоҳиш-иродасига хилоф равишда ноқонуний тарзда кириш мансабдор бўлмаган шахс томонидан содир этилган бўлса, жавобгар шахсга маъмурий тартибда жарима солинади. 142-моддасида эса турар жойга унда яшовчиларнинг эркига хилоф равишда зўрлик ишлатиб ғайриқонуний бостириб кириш учун уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш жазоси белгиланган. Агар мансабдор шахслар томонидан фуқароларнинг турар жой дахлсизлигига тажовуз қилинса, унда Кодекснинг 205,206 ёки 207-моддаларида назарда тутилган жиноий жавобгарлик келиб чиқади.

Конституциянинг ушбу моддасига асосан фуқаролар ўзаро шахсий муносабатларда ҳам дахлсиздирлар. Бу шуни англатадики, қонунда тўғридан-тўғри кўзда тутилган ҳолатлардан ташқари шахс иродасига зид равишда унинг ёзишмалари, телефон сўзлашувлари, телеграф маълумотлари билан танишишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Шахсий ахборотнома (корреспонденция) билан танишишни фақат қонунда кўзда тутилган ҳоллардагина тор доирадаги ваколатли шахслар амалга ошириши мумкин.

Жиноий-процессуал қонунчилигимиз почта-телеграф жўнатмаларини хатлаш ёки мусодара қилишни ҳужжатлаштириш, уларни кўздан кечириш ва олиб кетиш тартибини ва асосларини, шунингдек, телефон ва бошқа сўзлашув воситалари ёрдамида олиб борилаётган мулоқотлар тартиби ва асосларини аниқ белгилаб беради.

Хат ёзишмалари, телефон сўзлашувлари ва телеграф маълумотларини сир сақлашни қасддан биринчи марта бузган шахс маъмурий жавобгарликка тортилади. Агар бир йил давомида, маъмурий чора кўрилгандан сўнг, шахс қайта ҳуқуқбузарликка йўл қўйса, Жиноят Кодексининг 143-моддасига биноан жиноий жавобгарликка тортилади.

Шундай қилиб,Конституциямизнинг ушбу моддаси ҳар кимнинг шаън ва қадр-қиммат дахлсизлиги, шахсий ҳаётни ҳимоялаш ва турар жой дахлсизлиги каби муҳим инсоний ва шахсий ҳуқуқларини мустаҳкамлайди, ҳаракатдаги жорий қонунлар эса уларни кафолатлайди.

Ҳайдарали МУҲАМЕДОВ,
Тошкент Давлат юридик институти ўқитувчиси.

Шоирлар наздида

БЕЗАНИБ, ГУЛ-ГУЛ ЁНИБ

Безаниб гул-гул ёниб ул баҳористон келадур,
Уйғотиб борлиқни оламлар аро жон келадур.

Тоғда гул, боғларда гул, гул фасли кулгай эл аро,
Дов-дарахтлар шохларига гул шода маржон келадур.

Соф ҳавода яйрашиб, қушлар яна чах-чахлашур,
Куйласа гул дардини булбулга достон келадур.

Турналар учган маҳал осмонни гоҳ чир айланар,
Табиат сирларини билмайин ҳайрон келадур.

Эсадур кўкда сабо суриб булут карвонини,
Абр ичидан юз очиб офтоб чароғон келадур.

Халқини боқмоқ учун деҳқон нечун ерни суяр,
Ё худодан кўнглига бир сирли фармон келадур?!

Гулбаҳор келди мана оламни бўстон этгани,
Ғофил ўлма Деҳқоний, ғойибдан сурон келадур.

Тўхтамурод ДЕҲҚОНИЙ.

ҲАР ЮРАК ҚАЙТА ТУҒИЛДИ

Келди олам наврўзию чиқди қишнинг мислари,
Ел билан урди димоққа майса-ялпиз ислари.

Офтоб тафтига интилди чечаклар нозланиб,
Неча дилда урди туғён ишқ-муҳаббат ҳислари.

Гулга гул юз бурганидек, кўчаларни тўлдириб
Шоҳи-атласлар ичида елди юртим қизлари.

Ҳар юрак қайта туғилди, йўргаги оппоқ севинч,
Ғуссалардан бўлди фориғ, кетди армон излари.

Минг баҳор кўрган чинорлар янги япроқ ишқида,
Янги қудратдан чуқурроқ интилар илдизлари.

Пар булутлар ювдими кўк тоқини, тунлар ажаб,
Янги шиддат ила порлар марварид юлдузлари.

Тунлари тенгсиз бу юртим суврати кўздан ниҳон
Бўлса, бор кўрки билан жилоланар кундузлари.

Бир баҳормас бу ватанга бахш этиб турган чирой,
Ёзи — гулгун, қиши — биллур, нуқра, зардир кузлари.

Тинглаб, яна сиз айбламанг бу навбаҳорнинг таърифин
Мадҳу мақтовдан иборат бўлса шоир сўзлари.

ОЛЛОЁР.

ЮКСАК САВИЯДА

Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва унинг юқори ташкилотчилик руҳида, юксак савияда ўтишини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги томонидан бир қанча тадбирлар режаси ишлаб чиқилган. 31 кишидан иборат ташкилий қўмита тузилиб, йил бошиданоқ «Наврўз — 96» штабида тайёргарлик ишлари қизғин олиб боriляпти.

Пойтахтда ўтажак байрамнинг бош режиссёри Рустам Ҳамидовнинг Йўлдош Муқимов билан ҳамкорликда тайёрлаган сценарийси муҳокама этилиб, барчага манзур бўлди. Дастур давомида миллий руҳ байрам қатнашчиларига яққол сезилиб туради. Унда акс этажак тарихий кўринишлар, буюк аждодларимиз, шунингдек, соҳибқирон Амир Темур ҳаётига оид лавҳалар ҳам томошабинларда катта таассурот қолдириши шубҳасиздир. Томошаларни саҳналаштириш бўйича режиссёрлар, саҳна безаклари ва либосларни ҳозирловчи рассом ва тикувчиларнинг ишлари ҳозир авжида. Ўзбекистон радиосида бастакорлар Баҳрулла Лутфуллаев, Бахтиёр Алиев ва Анор Назаровлар бошчилигида байрам мусиқаларини танлаш ва янги оҳанглар яратиш учун ижодий меҳнат қизғин кетяпти.

Гулмира МУСАЕВА.

Қадриятларимиз кўриги

НАВБАТДАГИ БОСҚИЧГА

Пойтахт туманларида ўтказилаётган «Ёр-ёр» ва «Келин салом» кўрик-танлови яқинда Сергели туманида ҳам катта шодиёна билан кечди. Миллий қадриятларимизнинг энг гўзал кўринишларидан ҳисобланган тўй айтимлари, гўдакни бешикка белаш ва қиз узатиш маросимлари ҳар бир манзилда ўзига хос, хилма-хиллиги билан ҳам қизиқарлидир.

— Гўзал удумларимизни нафақат саҳнада намойиш қилиш, балки ҳаётда, тўйларимизда кўпроқ ижро этилишига ҳаракат қилишимиз лозим, — дейди туман ҳокимининг ўринбосари, туман хотин-қизлар қўмитасининг раиси Феруза Орипова. — Бунинг учун тобора кенг йўллар очилмоқда.

Ҳа, нуроний бувилар, онахонлар гўёки бир хазина. Улар бу хазинани ёш авлодга сахийлик билан сочяптилар. Саҳнада саксон-тўқсонни қоралаган бувилар ўз момоларидан ўрганган «Ёр-ёр»ларни завқ билан куйладилар.

Кўрик-танловда қатнашган 7 та маҳалла ичидан Тинчлик, Наврўз ва Маданият маҳаллалари ғолиб деб топилиб, шаҳар миқёсида бўладиган танловга йўлланма олдилар.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

Қўли ширин бека

ТУХУМ БАРАК

Бу таомни хоразмлик, самарқандлик, бухоролик пазандa аёллар тансиқ таом сифатида дастурхонга тортишларига гувоҳ бўлдик. Маъқул келса, сиз ҳам бир тайёрлаб кўринг-чи.

Намакобли сувда қаттиқроқ қилиб, бир зувалага мослаб хамир қиласиз. Уни тиндириб, қозонга сув солиб, қайнатасизда, тузини меъёрига келтирасиз. 0,5 литр сутга 4 та тухум, бир чўмич ёғ аралаштириб қўясиз. Хамирни истасангиз чучвара ёйгандек ёйиб, 6-10 в 8-12 сантиметр катталикда кесиб, бир чой қошиқ сиғадиган жой қолдириб, атрофини маҳкамлайсиз. Очиқ қолдирган жойингиздан тайёрлаган масаллиғингизни солиб, хамирни зичлаб ёпасиз-да, қайнаётган сувда пишириб оласиз. Тухум бараклар пишгач, уларни ёғлаб устига мурч, кўк сепиб, дастурхонга тортасиз.

Малика СОАТОВА.

Мутасаддилар фикрича...

НАВРЎЗ КУНЛАРИДА ТРАНСПОРТ ҚАТНОВИ ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Халқимизнинг энг суюкли байрамларидан бири бўлмиш Наврўзни зўр тантаналар билан нишонлаш арафасида турибмиз. Наврўз шодиёналарининг кўнгилли ўтишида жамоа тартибини сақлаш билан бир қаторда, йўлларда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Шу муносабат билан Тошкент шаҳрида транспорт қатновининг тартибига қисман ўзгартишлар киритишга тўғри келмоқда. Бизнинг Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси Давлат автомобиль назорати бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги Холмат ЗОКИРОВ билан суҳбатимиз Наврўз кунларида транспорт қатнови қандай йўлга қўйилиши хусусида бўлди.

— Маълумки, Наврўз байрами тантаналари Алишер Навоий ёдгорлиги мажмуасида, Ўзбекистон Миллий боғида, Халқлар Дўстлиги, Мустақиллик ва Хадра майдонларида, Сайилгоҳ кўчасида, Навоий номли театр майдонида, Амир Темур ва Мирзо Улуғбек майдонларида бўлади. Байрам кайфиятида юрган кишиларнинг ҳаракат хавфсизлигини тўла таъминлаш мақсадида 21 март куни эрталаб соат 8 дан то халқ сайили тугагунга қадар шаҳар марказидаги айрим кўчаларда барча турдаги транспорт воситаларининг қатнови тўхтатилади. Мен биринчи навбатда транспорт рулини бошқараётган кишиларнинг, қолаверса, барчанинг диққатини улар қайси кўчалар эканлигига қаратмоқчиман. Чунки қатнов ёпиладиган кўчалардан барвақт хабардор бўлиш билан ноқулайликларнинг олди олинади.

Алишер Навоий ёдгорлиги мажмуаси, Ўзбекистон миллий боғи ва Халқлар Дўстлиги майдони яқинидаги қуйидаги кўчалар транспорт қатнови учун ёпилади:

— Ўзбекистон ва Асатилла Хўжаев кўчалари Абай кўчасидан Самарқанд дарвоза кўчасигача;

— Фурқат ва Халқлар Дўстлиги кўчалари Абдулла Қодирий кўчасидан Байналмилал кўчасигача;

— Байналмилал кўчаси Халқлар Дўстлиги кўчасидан Олмазор кўчасигача;

— Бобур кўчаси Ботир Бобоев кўчасидан Бешёғоч майдонигача; — Арпапоя ва Туроб Тўла кўчалари Абай кўчасидан Бешёғоч майдонигача;

— Тожи Расулов кўчаси Фурқат кўчасидан Халқлар Дўстлиги кўчасигача.

Мустақиллик майдони ва «Туркистон» саройи яқинидаги қуйидаги кўчалар транспорт қатнови учун ёпилади:

— Алишер Навоий кўчаси Усмон Юсупов кўчасидан Амир Темур кўчасигача;

— Ўзбекистон кўчаси Абай кўчасидан Буюк Турон кўчасигача;

— Туроб Тўла кўчаси Абай кўчасидан Ўзбекистон кўчасигача;

— Анҳор бўйи кўчаси Ўзбекистон кўчасидан Алишер Навоий кўчасигача;

— Шароф Рашидов кўчаси Абдулла Қодирий кўчасидан Афросиёб кўчасигача.

Сайилгоҳ кўчаси яқинидаги қуйидаги кўчалар транспорт қатнови учун ёпилади:

— Ота Турк кўчаси «Правда Востока» кўчасидан академик Ҳадича Сулаймонова кўчасигача;

— Жавоҳарлаъл Неру кўчаси Матбуотчилар кўчасидан академик Ҳадича Сулаймонова кўчасигача;

— Сайилгоҳ кўчаси Амир Темур хиёбонидан Жавоҳарлаъл Неру кўчасигача.

Навоий номли театр майдони яқинидаги қуйидаги кўчалар транспорт қатнови учун ёпилади:

— Ўзбекистон кўчаси Тарас Шевченко кўчасидан Буюк Турон кўчасигача;

— «Правда Востока» кўчаси Буюк Турон кўчасидан Ота Турк кўчасигача;

— Ота Турк кўчаси «Правда Востока» кўчасидан Ўзбекистон кўчасигача.

Юқорида тилга олинган кўчаларда барча турдаги транспорт воситаларининг қатнови тўхтатилиши боисидан жамоа транспортининг ҳаракат йўналишлари ҳам ўзгаради.

Шароф Рашидов ва Навоий кўчаларининг транспорт воситалари учун ёпилган қисмида эса бекатларда тўхтамаслик шарти билан фақат трамвай қатновига рухсат этилади.

Зарурат тақозо қилса фуқароларнинг оммавий сайил жойлари ҳисобланмиш Амир Темур ва Мирзо Улуғбек хиёбонларига, Хадра майдонига туташ кўчаларда ҳам транспорт қатнови вақтинча тўхтатиб қўйилиши мумкин. Наврўз байрами томошаларига ташриф буюрадиган фуқароларга қулайлик туғдириш мақсадида Асатилла Хўжаев, Шароф Рашидов, Туроб Тўла, Ота Турк, Фахрийлар, Тарас Шевченко, Йўлдош Охунбобоев, Мовароуннаҳр, Зарқайнар, Файзулла Хўжаев кўчаларида автомобилларнинг тўхтаб туриш жойлари ташкил қилинади.

Фурсатдан фойдаланиб севимли «Тошкент оқшоми» газетаси орқали имконияти бор фуқаролардан байрам кунлари шахсий автомобилларидан фойдаланмасликларини ва жамоат транспорти хизматига мурожаат этишларини илтимос қиламиз.

Суҳбатдош Саид БОТИРОВ.

Оромижон ичимликлар

РАЙҲОНЛИ ЧОЙ

Марказий Осиё халқлари қадимдан ўз хонадон ва гўшаларини турфа хилдаги вужуди хушбўй гиёҳлар билан безашга, мўъжазгина ҳовлини янада файзли ва жозибали қилишга ҳаракат қилиб келадилар. Атри-уфори билан кишига илиқ нажида бағишлайдиган кўкатларга ошрайҳон, ҳожирайҳон ва садарайҳонларни киритишимиз мумкин. Райҳон кўкатини бизлар нафақат қуюқ ва суюқ таомларнинг лаззатли бўлиши учунгина фойдаланиб қолмасдан, балки уларнинг шифобахш қимматидан ҳам ўринли фойдаланамиз. Бу ўринда райҳонли чой ўзининг шифоли хислатлари билан ажралиб туради. Чой қуйидагича дамланади: мўъжазгина чойнакка (400-500 граммлик) 1 чой қошиқ миқдорида кўк ёки қора чой, таъбга қараб 10 донагача райҳон барги ташланиб, унинг устидан қайноқ сув қуйилади-да, бироз фурсат (5 дақиқа) енгил аланга устида ёки чўғ қўрида дам едирилади.

Айни қиш палласида ҳам райҳонли чой тайёрланиши мумкин. Бунда тадбиркорлик билан қуритиб олган райҳон барглари кукунидан фойдаланилади. Бунда, одатда 1 чой қошиқ қора ёки кўк чой ва ярим чой қошиқ райҳон кукуни олиниб, чой дамланади.

Райҳонли чой иштаҳани очиб, овқатнинг ҳазмланишини яхшилайди, райҳон таркибидаги эфир мойлари сурункали меъда катарида яллиғланишга раддиялик қилади, пешоб йўли касалликларига шифоли таъсир этади, изтиробли йўталга малҳамлик қилиб, қизамиқ асорати бўлганларга эмлик қилади. Райҳонли чой буйрак, қовуқ, пешоб йўллари шамоллашида, шунингдек тумов, муртак безларининг яллиғланиши (ангина), безгак азиятида енгиллик беради. Баъзи маълумотларга қараганда, райҳонли дамлама гуш, темиратки ва яраларнинг тузалишига мойиллик яратади.

СЕДАНАЛИ ЧОЙ

Седана ўзбек хонадони бисотида учрайдиган шифобахш ўсимлик маҳсулотидир. Одатда офтобсифат, ширмой, одми нонлар ёпишда седана уруғларидан фойдаланилади. Седана нафақат нонларнинг кўҳликлигини, жозибалилиги ва хушбўйлигини орттирибгина қолмасдан, балки, уларнинг хийла узоқ сақланишига ёрдам беради.

Седанали чой тайёрлаш учун қуйидагича амалдан фойдаланилади: ярим литрлик чойнакка 1 чой қошиғида кўк ёки қора чой, 20-30 дона седана уруғи ташланиб, устидан «патиллаб» турган қайноқ сув қуйилади-да, бироз фурсат енгил аланга устида ёки чўғ қўрида дам едирилади. Сўнгра седанали чой бирорта ширинлик (новвот, қанд, мураббо, қиём ёки асал) билан қўшиб ичилади.

Седанали чой иштаҳага барака беради, овқатнинг аъзоларга сингишини яхшилайди, оғиздаги нохуш ислардан холи қилади, пешоб ҳайдаш хусусиятига эга. Седанали дамлама кўкрак сутининг мўл бўлишига ёрдам беради, заҳарли унсурларни организмдан чиқиб кетишига мойиллик яратади, сувчечак, сариқ касалликларида эмлик қилади, талоқнинг шамоллашида ижобий таъсир кўрсатади. Седанали чой қориннинг «қадалиб» оғриши, елдан озод бўлишда ёрдам беради, қаттиқ шамоллаш, тумов, грипп касалликларида енгиллик бериб, ёпишқоқ балғамнинг кўчишини осонлаштиради. Седанали чой тоза асал билан истеъмол этиладиган бўлса, қовуқ ва буйракда мавжуд бўлувчи қумларни ҳайдайди, тошларнинг эса нурашига воситачилик қилади.

КАШНИЧ УРУҒЛИ ЧОЙ

Кашнич уруғлари (меваси)дан 1 чой қошиқ олиб ярим литрлик чойнакка солинади-да, унинг устига сув солиб, енгил аланга устида 5 дақиқа қайнатилади ва унга 1 чой қошиқ миқдорида қора чой ташланиб, ўз тафти билан совутилади, яъни хона ҳароратига тенглаштирилади. Сўнгра бирорта мато воситасида сузиб олиниб истеъмол этилади. Мазкур дамлама хафақон ва атеросклероз касалликларини даволашда, изтиробли йўтални қолдиришда, гижжа ҳайдашда тавсия этилиши мумкин. Шунингдек кашничли чой балғам кўчирувчи, бавосилга қарши, ўт ҳайдовчи, овқатнинг яхши ҳазм бўлишини таъминловчи, қайт этишни тезлаштирувчи, оғиздаги нохуш исларни кетказувчи омил сифатида ҳам фойдаланилади. Кашничли чой тутқаноқда, қуёнчиқда ҳам маълум даражада фойда беради.

Маннон НАБИЕВ,
доришунос.

Жиноят жазосиз қолмайди

ҚОТИЛЛАР

ОҚИБАТЛИ ҚЎШНИЛАР

Ҳар куни эрталаб тонгдан очилиб-ёпиладиган эшик бугун мутлақо очилмади. Муолажага муҳтож кишилар хонадон соҳибасини (экстрасенс-табиб) пойлай-пойлай умидсизланиб уйларига қайтишди. Эртасига ҳам, индинига ҳам шу ҳол рўй берди.

Қўшнилар ҳайрон. Маҳфузахоннинг бунақа одати йўқ эдику. Бир жойга кетса албатта қўшниларига: «Мижозларим кутиб қолишмасин, мен фалон вақтда қайтаман», деб тайинлаб кетарди. Шунақа эътиборли одам наҳотки уч кундан бери бедарак кетса? Йўқ, бунақа бўлиши мумкин эмас.

Кўнглига ғулу тушган қўшнилар Маҳфузахоннинг эшигини қоқишди. Ичкаридан садо чиқмади. Кимдир эшик тирқишидан мўралаб кўрди. Йўлакда ҳеч зоғ кўринмайди.

— Тавба, ичкаридан ғалати ҳид чиқяпти-я, ё менга шундай туюлаётганмикан, — деди йиғилганлардан бири. Унинг ёнгинасида турган киши ҳам бу гапни тасдиқлади.

— Рост. Газ плита очилиб қолганга ўхшайди.

— Йўқ, газ ҳидимас бу.

Шубҳа-ю гумонлари ортган қўшнилар нима қилишни билмай қолишди.

— Бир гап бўлган кўринади. Маҳфузахоннинг онасининг уйига хабар бериш керак, — деб қолди шунда биров.

— Уларнинг уйини мен биламан. Югуриб бориб келсаммикан.

Қўшниларнинг оқибатли бўлгани яхши эканда. Улардан бири дарҳол Маҳфузахоннинг уйига, иккинчиси милицияга югуришди. Орадан кўп ўтмай фавқулодда ҳодисадан саросимага тушиб эсанкираган она ва Маҳфузахоннинг укаси Зиёдилла югургилаб етиб келишди. Қўшнилардан гап тафсилотини эшитган Зиёдилла вақтни ўтказмай, пешайвон орқали хонадонга киришга жазм этди. Минг азоб билан ойнани очиб ичкари кирса... даҳшат. Опаси Маҳфуза қонга беланиб полда ўлиб ётибди. Зиёдилла қўрқувдан инграб юборди. Шунда бирдан хаёлига «Нодирбек қайда экан», деган фикр яшин тезлигида урилди. У ўзини қўлга олиб ичкари хонага югурди. Ётоқхонадаги диван устига кўрпа-тўшаклар уйиб ташланган, улардан қотиб қолган қон ҳиди анқиб турарди. Жон ҳолатда Зиёдилла кўрпа-тўшакларни пастга ағдариб, улар остидан жияни Нодирбекнинг мурдасини тортиб олди.

Ташқарида тўпланган тумонат қўшниларнинг қулоғи ичкаридан чиқаётган безовта овозда.

— Нима гап, тинчликми? — Тоқати тоқ бўлган онаизор ичкаридаги ўғлига мурожаат қилди.

Бунга жавобан Зиёдилланинг пиқиллаган овози, кейин баралла ҳўнграши эшитилди.

— Бошимизга оғир мусибат тушиб қолибди, ойи. Опам билан Нодирбекдан айрилиб қолибмиз.

Онаизорнинг кўз ўнги қоронғилашди.

— Вой болам, онанг ўлсин болам, — дедию тиззасига муштлаганича ерга ўтириб қолди. Кимдир сувга югурди.

Шу чоқ йўлакда милиция ходимлари пайдо бўлишди. Йиғилганлардан бири уларга алам устида пичинг қилди:

— Одам ўлса ҳам сизлар билмай юраверасизлар.

Қўшнилардан бор гапни эшитган милиция хизматчилари дарҳол ичкари кириб кинокамерани ишга туширишди. Ҳамма ҳолатлар суратга олинди. Экспертлар ишни стол устидаги чойнак-пиёладаги бармоқ изларини аниқлашдан бошлашди. Дастлабки текширув, суриштирув, аниқлаш ва ашёвий далиллардан қотиллар икки киши бўлган, деган хулосага келинди. Калаванинг учи топилди. Лекин ҳали ипни охиригача чуватиб уни оқ ва қорага ажратиш учун қанча уйқусиз тунлар, яна қанча далил ва исботлар талаб этиларди.

ЧАҚИРИЛМАГАН МЕҲМОНЛАР

Эрталаб соат 11 ларда Юнусобод даҳасининг 9-мавзеида жойлашган 19-уйнинг 58-хонадони эшик қўнғироғи жиринглади. Хонадон соҳибаси чаққон бориб эшикни очди. Ташқарида икки таниш чеҳра — бир аёл ва эркак кулимсираб турибди. Меҳмон аёл кела солиб уй эгасининг белидан қучди.

— Вой, яхшимисиз дугонажон, бирам соғинтириб юбордингизки, бундай борай ҳам демайсиз-а, — гина аралаш дугонасининг юзларидан ўпа бошлади.

— Ҳа, энди иш билан... Келинглар, ичкарига киринглар, хизмат, — хонадон соҳибаси нохушроқ кутиб олди келганларни.

Меҳмонлар бу ҳолни сезиб-сезмасликка олишди. Йўлакка киришди. Меҳмонхонадан ғўнғир-ғўнғир овоз эшитиларди.

— Ким? —сўради улардан бири ичкарига ишора қилиб.

— Меҳмонларим бор. Укам ва жиянларим келишган.

Соҳибанинг бу сўзидан келганларнинг энсаси қотди. Сирни бой бермай меҳмон аёл сайрай кетди:

— Биз бир зумга шу ердан ўтиб кетаётиб сизни кўрғани киргандик. Мана кўрдик, соғ-саломат экансиз. Энди меҳмонларингизни кутаверинг. Биз бафуржа бошқа куни келармиз.

— Вой, нега келиб, нега кетяпсизлар? Ўтиринглар, бир пиёла чой ичайлик. — Мулозамат қилгандек бўлди хонадон эгаси.

— Йўқ, кейин, пастда машина кутиб турибди.

Келганлар хайр-маъзурни қисқа қилиб йўлакдан изларига қайтишди. Хонадон соҳибаси ушбу бемаврид ташриф мазмунини тушунмай елка қисди.

— Улар кимлар, опа? — нотаниш меҳмонлар изидан шубҳали қараб қолган Зиёдилла сўради Маҳфузахондан.

— Ким буларди, шифоталаб танишларимда.

— Ундай бўлса нега келишдию, индамай чиқиб кетишди.

— Билмасам, сизлардан истиҳола қилишди шекилли.

Укаси ва жиянларини кузатгач Маҳфузанинг кўнгли ғашланди. Бунинг сабабини ўзи ҳам билмайди. Куни билан ичига чироқ ёқса ёримади. Шу аснода кеч бўлди. Ўғли Нодирбек ҳам кўчадан кирдию апил-тапил овқатланиб диванга чўзилганича ухлаб қолди. Дил ёзиб гаплашай деса ҳамроҳ йўқ. Ёлғизлик айниқса ана шунақада билинарканда. Хаёл оғушида ўтира туриб кўзи уйқуга кетиб қолибди Маҳфузахоннинг. Қарангки, бир зумда туш ҳам кўра қолибди. Осмондан бир қора калхат келиб унинг боши узра чарх ура бошлабди. Маҳфузахоннинг бошидаги рўмолини тортқиламоқчи бўлиб қуш тобора пастлайверибди. Маҳфузахон уни ҳарчанд қувиб ҳайдашга уринмасин бўлмабди. Калхат унга яқинлашибдию рўмоли аралаш сочидан тортиб осмону фалакка кўтарилибди. Маҳфузахон оғриқ азобига чидамай бақириб-чақирган экан кузғун бирдан уни пастга ташлаб юборибди. Ўлжасидан айрилган калхат аламига чидай олмай яна пастлаб бу сафар диванда беозор ухлаб ётган Нодирбекка чанг солибди. Уни ҳам осмонга олиб чиқиб кейин пастга улоқтирибди.

Босинқираш ва шу аснода бехосдан бақириб юборган Маҳфузахон ўз овозидан чўчиб уйғониб кетди. Дарҳол ўрнидан туриб Нодирбекка қаради. Ўғли диванда ухлаб ётарди. Даҳшатли тушни бироз унутиш учун Маҳфузахон хонада анча вақтгача айланиб юрди. Кейин бемажолгина келиб ўрнига чўзилди. Туш таъбирини ўйлаб ҳар хил ўйларга борди. Лекин қанчалик уринмасин барибир уйининг охири аянчли тугайверди.

Тонг отгунча мижжа қоқмади. Эрталаб ҳолсиз, руҳсиз нонушта тайёрлади. Ўғлини мактабга кузатди. Соат ўнларда эшик қўнғироғи жиринглади. Бориб очса остонада илжайиб кечаги танишлари — «дугонаси» ва унинг ҳамроҳи Суннатилла исмли йигит турарди. Меҳмонлар бу сафар ҳам бетакаллуф ичкарига киришди.

«ШИФО ИСТАБ КЕЛДИК»

— Ойи, очинг, мен келдим.

Ўғлининг овозини эшитиб Маҳфузахоннинг кўнгли бироз ёришди.

— Ҳа, тинчликми Нодирбек, ўқишинг эртароқ тугабдими, болам?

— Ўқитувчимиз касал бўлиб қолибдилар.

14 ёшли Нодирбекнинг барвақт мактабдан қайтиши меҳмонларда қандайдир безовталик уйғотди. Бола ичкари хонага кириб кетгач, Салима Маҳфузахонга юзланди.

— Дугонажон, сизнинг олдингизга шифо истаб келгандим. Ўғлингиз Нодирбек олдида мени ечинтириб уқалашингиз қандай бўларкин? Ҳар қалай бўйга етиб қолган бола. Уяламан. Кўчага чиқиб ўйнаб кела қолсин.

— Қизиқ экансиз, кичкинаку у ҳали, ахир. Агар уялсангиз айтаман, ётоқхонада ўтира туради.

Тавба, ўзича ўйларди Маҳфузахон, олдида хирсдек бегона йигит ўтирибди, ундан уялмасмишда норасида боладан ийманармиш. Қизиқ.

Меҳмонхонадан Нодирбекнинг овози эшитилди.

— Опа, уйқим келяпти. Бироз ётиб ухлаб олсам майлими?

— Майли, дамингни олақол, болам.

Айни муддао. Шундан кейин Салима касалини унутиб яна гапга тушиб кетди. Алла-паллада суҳбат тугади. Бу борада Суннатилла бир неча бор йўлакка чиқиб изғиб кирди. Ҳожатхонага кирди. Ювиниш хонасига ўтиб юз-қўлини ювди. Меҳмонхонага қулоқ солиб кўрди. Ичкаридан Нодирбекнинг билинар-билинмас хуррағи эшитиларди. Демак ухлаяпти. У бесаранжом икки «дугона» гаплашиб ўтирган меҳмонхонага кирди. Салима билан кўз уриштириб олгач Маҳфузахоннинг орқа томонидан ўта туриб бехосдан унинг бўйнига чанг солди. Бир қўли билан аёлнинг кўкрагига пичоқ тиради.

— Жонингдан умидинг бўлса пул, тилла буюмларинг қаерда туришини айт, — деди хириллаб.

Маҳфузахон жон ҳолатда қаршилик кўрсата бошлади. Рақибининг қўлини тирнаб ташлади. Ёрдамга Салима келди. Стол устида турган биллур гулдонни қўлига олиб Маҳфузахоннинг бошига туширди. Ғазаб тўнини кийган Суннатилла пайтдан фойдаланиб рақибининг боши, бели, қорни аралаш бир неча ерига пичоқ санчди. Оғир жароҳатдан Маҳфузахон шу ернинг ўзида оламдан кўз юмди.

«Чақирилмаган меҳмонлар» жиноятни ёпиш учун Нодирбекни ҳам ўлдириш пайига тушишди. Шу ниятда хонадонда бўлаётган мудҳиш воқеалардан бехабар тўшакда беозоргина ухлаб ётган ўспириннинг тепасига келишди. Салима ўйлаб-нетиб ўтирмай қўлидаги биллур гулдон билан Нодирбекнинг бошига туширди. Қаттиқ зарбдан гулдон чил-чил синди. Нодирбек ҳушидан кетди. Суннатилла ҳали қони қотиб улгурмаган қўлидаги пичоқ билан унинг дуч келган жойига ураверди, ураверди. Шундай қилиб ўн гулидан бир гули очилмаган Нодирбек ҳам қотиллар қўлида жон таслим қилди.

Қотиллар бир зумда хонани титиб юборишди. Улар Маҳфузахоннинг қўлидаги умумий нархи 7 минг сўмлик, учта тилла узукни, бўйнидаги 6 минг сўмлик тилла занжирни, қулоғидаги 15 минг сўмлик ёқут сирғасини ечиб олдилар. Шунингдек, хонадондан 3 минг сўм пул, 123 АҚШ доллари, нархи 150 сўмлик атир, «Оскар»косметик бўягични олиб чиқиб кетдилар. Умуман улар хонадонга етказган зарар 32 минг сўмни ташкил этарди.

ҚИЛМИШ — ҚИДИРМИШ

Биринчи терговдаёқ сўроқ берган Зиёдилла милиция хизматчиларининг «Гумонингиз кимдан» деган сўроғига ўша куни опасининг уйида кўрган шубҳали меҳмонларни тилга олди. Лекин улар ким? Қаерда туришади? Буниси Зиёдиллага қоронғи эди. Қўшнилар ёрдамга келишди. Кимдир Салимани анча-мунча танишини айтди. Қидирув бошланди. Биринчи бўлиб Салима қўлга олинди. Қилни қирқ ёрувчи изқуварлар кўп ўтмай Суннатилланинг ҳам қаерда яшашини билиб олишди. Кечаси уйқуда ётган йигит милиция хизматчиларининг буйруғи билан бошини кўтарди. Кўтарди-ю бир сониялик қўрқувдан яна бошини шилқ этиб ёстиққа ташлаганича кўзларини юмди...

Ҳамтовоқлар дастлабки терговда барча айбларини бўйинларига олишди. Кейин эса кўрсатмаларини ўзгартиришди. Бора-бора айбни бир-бирларига ағдаришди. Барибир уларнинг усуллари-ю, ҳийла-найранглари ўтмади. Гувоҳлар, суд экспертизасининг аниқ кўрсатма ва хулосалари олдида тилларини тишлаб қолишди.

Шу ўринда оқшомхонларда ўз-ўзидан «Хўш, қотиллар кимлар? Улар қаерда ишлаб, истиқомат қилишади?» деган саволлар туғилиши табиий. Мана улар билан танишинг. Суннатилла Абдураҳмонов — 1968 йилда Тошкент шаҳрида туғилган, ўзбек, бўйдоқ. Вақтинча ҳеч қаерда ишламайди. Собир Раҳимов туманидаги Сағбон кўчасининг 6-тор кўчаси, 17-хонадонида истиқомат қилади.

Салима Икромова — 1965 йилда Тошкентда туғилган, ўзбек, оилали, тўрт фарзанди бор. Вақтинчалик ҳеч қаерда ишламайди. Шайхонтоҳур туманининг «Марказ-15» мавзесидаги 2-«а», «б», «в» уйларнинг 256-хонадонида яшайди.

Бири оилали аёл — она, бири бўйдоқ 28 ёшни қаршилаган йигитнинг бойлик орттириш йўлида шу қадар қабиҳ ва разил ишга қўл уриши албатта ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Шунинг учун бўлса керак суд залидан чиқа туриб икки кишининг суҳбати қулоғимга чалиниб қолди.

— Тавба, виждон деган нарса йўқ экан-да бу қонхўрларда.

— Эй, биродар, бунақалар бор виждонини ҳам пулга сотиб, бойлик йўлида қурбон қилишади. Бир-икки кунлик шоҳона юришга маҳлиё бўлишадию, лекин охир-оқибат албатта ҳақиқат қарор топишини, сирлари ошкор бўлиб, қилмишларига яраша жазо олишларини хаёлларига ҳам келтиришмайди. Ахир кексалар бекорга «қилмиш — қидирмиш», деб бежиз айтишмаганда.

Ушбу жиноий ишни кўриб чиққан Тошкент шаҳар судининг Т. Сиддиқов бошчилигидаги ҳайъат аъзолари қотиллар устидан адолатли ҳукм чиқаришди. Шунга кўра Суннатилла Абдураҳмонов энг олий жазо — ўлим жазосига ҳукм қилинди. Салима Икромова эса 17 йилга озодликдан маҳрум этилди.

Обиджон ТУРҒУНБОЕВ,
Тошкент шаҳар судининг раиси.
Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг аъзоси.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа иншоотларида капитал таъмирлаш ишларини бажариш муносабати билан шу йил 18 мартдан 5 апрелга қадар қуйидаги манзилларда: Юнусобод даҳаси 11 мавзе-48, 49, 56, 57, 58, 59-уйлар, 12-мавзе — 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 уйларда (21) 24 АТС бўйича ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЛМАЙДИ.

Алоқа иншоотларида режали профилактик таъмирлаш ишларини бажариш муносабати билан шу йил 15 апрелга қадар қуйидаги манзилларда: Саперная кўчасидаги 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20 Баранов кўчаси — (54) 55 АТС бўйича ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ БЎЛМАЙДИ.

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

«МЕБЕЛЬ СИЗЛАР УЧУН»

ЖАМОА КОРХОНАСИ

25 МАРТДАН 27 МАРТГАЧА

«ЎЗБЕКМЕБЕЛЬ» давлат акциядорлик бирлашмаси корхоналарида ишлаб чиқарилган энг яхши маҳсулотларининг

САВДО-КЎРГАЗМАСИНИ ЎТКАЗАДИ

Манзилгоҳимиз: Юнусобод-8, 39-уй.
Маълумот учун телефон: 24-87-45.

«Ўзбек Давлат цирки» Республика бирлашмаси Тошкенбой Эгамбердиев номидаги

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

(«Хадра» майдони)

21 март соат 12 ва 15.00 да НАВРЎЗ умумхалқ баҳор байрамига бағишланган КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ.

***

БОЛАЛАР, СИЗЛАР УЧУН!

Мактаб ўқувчиларининг баҳорги таътил кунларида — 22 мартдан 31 мартгача соат 12 ва 15.00 да хилма-хил дастурдаги КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

Жамоа бўлиб келиш учун талабномалар қабул қилинади.

Касса соат 10 дан 18.00 гача очиқ.

Маълумот учун телефонлар: 44-35-91; 44-29-04.

Мактаблардан талабномалар келса, чипталар олиб бориб берилади.

The American Embassy is seeking candidates to fill the vacant position of an Administrative Clerk who will perform a variety of administrative support duties including but not limited to: translation/interpretation, travel arrangements, logistical support, protocol duties, paperwork, driving. Desired qualifications: at least 2 years of experience in secretarial/ business work, 3 years of driving experience, fluent knowledge of English, Russian and Uzbek, PC literacy. Application forms (to be obtained from the Embassy) should be submitted within ten days from the date of this ad. Address: 82 Chilanzarskaya St. Tashkent.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ АВИАЦИЯ ИНСТИТУТИ МАХСУС КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ ДАРСЛАР ОНА ТИЛИ, ЧЕТ ТИЛЛАРИ, МАТЕМАТИКА ВА ФИЗИКА ФАНЛАРИДАН ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Менежмент, иқтисод, маркетинг, аэрокоинот қурилиши, учиш аппаратларини эксплуатация қилиш ва бошқа соҳалар бўйича касб танлашга ёрдамлашиш дарслари ўтказилади.

Дарсларни институтнинг тажрибали профессор-ўқитувчилари абитуриентларга қулай вақтларда олиб борадилар.

АРИЗАЛАР БИЛАН ШУ ЙИЛНИНГ 25 МАРТИГАЧА ҚУЙИДАГИ МАНЗИЛГОҲГА МУРОЖААТ ҚИЛИШ МУМКИН: Тошкент шаҳар, Эльбек кўчаси, 16-уй. Авиация ИТХ малакасини ошириш маркази. (мўлжал метронинг «Ташсельмаш» ва «Чкалов» бекатлари оралиғида., авт: 10, 28, 48, 72, 148 «Товарная» бекати). Телефон: 96-38-80.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
TOSHKENT OQSHOMI

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-81-42, 36-57-27.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0127. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11:30. ❖ Босишга топширилди: 11.30. 6.761 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6